

ΕΠΙ ΤΩ ΘΑΝΑΤΩ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

Ο ΘΡΗΝΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Κρίνο τοῦ Ὑμητοῦ μου ζηλευμένο,
 ποῦ σ' ἔθρεψεν ἡ γαλανή μου ἀγκάλη,
 ἄχ! τοῦ βοριά σ' ἐπῆρε ἄγρια ζάλη
 καὶ σ' ἄπλωσε σὲ χῶμα παγωμένο!

Γλυκειά μου κόρη, ἔσβυσες στὰ ξένα!
 Τὴν ἴστερὴν ματιὰ σου δὲν τὴν εἶδα,
 δὲν σοῦδωσα στερνὸ φιλί, ὠϊμένα;
 κρυφὸ καμάρι μου, κρυφὴ μου ἐλπίδα!

Βγῆκες σὰν ὄνειρο ἀπ' τὴν καρδιά μου,
 θαρροῦσα πῶς ζωντάνεψαν σὲ σένα
 τὰ μαρμαροπελέκητα παιδιὰ μου
 ποῦ ἔχουν κάλλη κοσμοξακουσμένα.

Ὁ οὐρανός, ὁ ἥλιος, ὁ ἀγέρας,
 ὅλη τῆς φύσεώς μου ἡ μαγεία
 ἐσμίξανε σ' ἐσὲ μὲ ἁρμονία,
 κόρη χρυσῆ περήφανης μητέρας.

Σ' ἔχασα, φῶς μου, ἄχ! γιὰ πάντα, αἰώνια!
 θὰ στρώνονται μὲ ἄνθη τὰ βουνά μου,
 θὰ φθάσουν, θὰ περνοῦν τὰ χελιδόνια,
 μὰ σὺ δὲν θάρχεσαι στὴν ἀγκαλιά μου.

Καὶ σεῖς, γονεῖς τῆς πολυπικραμένοι,
 ποῦ κάθε χρόνο ἀπ' τὰ μέρη ἐκεῖνα
 ἐρχόσαστε φαιδροὶ κ' εὐτυχισμένοι
 μεσ' στὴ φωτολουσμένη σας Ἀθήνα,

Μὲ τί, μὲ τί καρδιά θενὰ στραφῆτε
 στὴ μαυροφορεμένη γῆ μου ὀπίσω;
 Μὲ τί καρδιά θενὰ σας ἀντικρύσω;
 Ἄχ! θοῦνο φέρνετε, θοῦνο θὰ βροῦτε!

Μὰ ἐλάτ' ἐδῶ στηρίζετε τὴν καρδιά σας
 στὰ στήθη μου ἐπάνω τὰ θλιμμένα.

Ἄς κλάψωμε μαζί, τὰ δάκρυά σας
ἄς τρέξουν μὲ τὸ δάκρυ μου σμιγμένα.

Παρηγοριά ἐδῶ θὰ βρῆτε μόνον.
Ὅ,τι στὴ γῆ ἀπὸ Ἐκείνη μένει,
ἢ μνήμη τῶν μικρῶν χρυσῶν τῆς χρόνων,
πνέει ἐδῶ σὰν ἄρωμα χυμένη.

Ἡ ἀκτίνα ποῦ θλιμμένους θὰ σᾶς βροῖσκη
στοῦ Τατοῖου τὰ δάση, θὰ εἶν' Ἐκείνη!
σὰν φιλίημα στὴν ὄψι σας θὰ κλίνει,
γιατὶ ἢ στοργὴ ποτὲ δὲν ἀποθνήσκει.

Θενὰ σᾶς μουρμουρίζη μὲσ' στὸ ἀγέρι,
ποῦ μυρισμένο θενὰ σᾶς χαϊδεύη.
Στὴ γῆ μου ἔχει φωτεινὸ λημέρι,
στὰ ὄνειρά μου ζῆ καὶ βασιλεύει.

Ἐλάτ' ἐδῶ, γονεῖς δυστυχισμένοι.
Ἄχ! τὴν ξενοθαμμένη θυγατέρα
θὰ τὴν εὐρῆτ' ἐδῶ ζωντανεμένη—
Ἐκεῖ ἀπέθανε, μὰ ζῆ ἐδῶ πέρα.

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ

ΘΑΝΑΤΟΣ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΟΥ

Διήγημα

Συνέχεια, ἴδε σ. 161.

Β'

Ἐφεραν τὸν καλλίτερο γιαντὸ τοῦ Θαλασσοχωρίου. Σπουδασμένος γιαντὸς, μὲ τῶνομα. Πολλοὺς εἶχε γλυτώσει ἀπ' τὰ χέρια τοῦ Χάρου. Ἀλήθεια πῶς οἱ Θαλασσοχωρίταις τὸν ἐπαίρναν πάντα τὴν τελευταία στιγμή, ἀφοῦ ἀπελπίζονταν ἀπ' τοὺς κομπογιαννίταις κι' ἀπ' τῆς γιάτραισας. Γι' αὐτὸ κι' ἐκεῖνος δεῖχνονταν ὄλο θυμωμένος· ὄχι γιατί ἔχανε τίποτε ποῦ δὲν τὸν γύρευαν προτιότερα, καθὼς ἔλεγεν, ἀλλὰ γιατί κιντύνευαν χάρισμα τῆ ζωῆ τους οἱ κουτεντέδες ποῦ πίστευαν τοὺς τσαρλατάνους. Ἐκάνεν ὅμως κι' ἔτσι τὴ δουλειά του, καὶ ἀφοῦ τὸν γλύτωνε τὸν ἔρωστο, ξεθύμαινε ἔς τὸ βουσιδί, τὸν πλήρωνε δὲν τὸν πλήρωνε. Τὸν φοβήθηκαν οἱ ἄνθρωποι, τοὺς ἐπαίρνε τὸν ἀέρα· ἔς τὰ στερονὰ τὸν συνειθισαν, καὶ δὲ μπορούσαν νὰ κάμουν χωρὶς αὐτόν. Ἐδειχνε πιότερο σὰν καπετάνιος, παρὰ σὰ ντοτόρος. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ Μάρκος ὁ Κανίνιας, ὁ Γιαννάκος ὁ Ταρνάναμας κι' ἡ Ταρία Ταρέλα φέρθηκαν φιλότιμα καὶ φρόνιμα· ἔς τοῦ γιαντοῦ ἔτρεξαν ἀμέσως, καὶ δὲν ἄκουσαν τὴ Δήμαινα ποῦ γύρευε νὰ πάσουν τὴν κοκῶνα Μαριγῆ τὴν πολίτισσα, ποῦ ξόρκιζε τὸ μάτιασμα, πρόφτανε τὴ βεντεροῦγα, ἔσαζε τὰ βγαλμένα κόκκαλα, κι' ἦταν καλὴ γιὰ κάθε τι.

Τὸ εἶδεν ὁ γιαντὸς τὸ πόδι. Μωρὲ τί διαβολεμένο χτύπημα ἀπάνου ἔς τὴν κοῦπα, μὲσ' ἔς τὴ θηλειά τοῦ ποδαριοῦ. Τὸ κύτταζε καλὰ, κι' ἀμέσως τὸ ἔδετε σριχτὰ μέσα ἔς τὰ καλάμια, τὰ κηλάμωσε, καθὼς λέν, καὶ τοῦ λέει: Μὴν τὸ κονηήτης· τὸ πόδι σου θὰ γίνη καλὰ, μὰ χρειάζεταιαι ἀκμποσον καιρό, καὶ πολλὴν ὑπομονή. Μὲ τὸν καιρὸ θὰ θρέψη τὸ νεῦρο καὶ θὰ γίνη καλὰ τὸ πόδι σου. Μόνον τὸ καλὸ ποῦ σοῦ θέλω, μὴν τὸ πειράζης. Κ' ἔλεγε καὶ ξανάλεγε: «Μὴν τὸ πειράζης!» Γνώριζε τί κεφάλια ἀγύριστα εἶνε οἱ Θαλασσοχωρίταις.

Ὁ Μῆτρος ὁ Ρουμेलιώτης εἶχε πλατειὰ καρδιά καὶ μεγάλ' ὑπομονή. Ἀλλὰ τὸ κακὸ ποῦ τὸν ἤρε ἦταν κατὰρα Θεοῦ. Οἱ Θαλασσοχωρίταις εἶχαν χίλιας γνώμας γιὰ τὸ ἴδιο ποῦμα· γιὰ τὸ Μῆτρο μιά γνώμη εἶχαν. Ὁ Μῆτρος εἶνε παλληκαρὶ! Οἱ Θαλασσοχωρίταις τ' ἀναγελοῦσαν τὰ γράμματα· τὴν παλληκαριά τὴν προσκυνούσαν. Ὁ Μῆτρος δὲν ἐπάτησε τὸ πόδι ἔς τὸ σκολειό. Στὸν ἥλιο, ἔς τὸν ἀέρα καὶ ἔς τὰ κύματα δασκάλεψε, κι' ἀπὸ μικρὸς μεγάλωσε. Συνειθισμένην εἶχε θωριά. Τὰ στήθη του δὲν ἦταν χορταριασμένους πύργους, οὔδε σὰν κάστρο ἢ κεφαλή του. Οὔτε ψηλός, οὔτε κοντός· λιγνός

παρὰ παχύς, μελαχρινός μ' ἓνα λιανὸ μουστάκι καὶ φουντωμένα σγουρόμαλλα· στραβά τὴ σκούφια του, κι' ἓνα ζουνάρι κόκκινο χιλιόδιπλο ἔς τὴ μέση του· μ' ἓνα φανελένιο πουκάμισο περνούσε τοὺς χειμῶνες καὶ τὰ καλοκαίρια του. Κι' ὅμως κι' ἀπ' τὴ συνειθισμένη αὐτὴ θωριά ξεχύνονταν ἡ λεβεντιά ἔς τὸν ἀέρα ποῦ εἶχε, ἔς τὴ περπατησιά, σὲ κάθε του ματιά, σὲ κάθε κούνημα. Καὶ ὁ Μῆτρος ὁ Ρουμελιώτης μὲ τὰ εἰκοσιπέντε χρόνια του, τὸ κορμὶ ποῦ δὲν ἐφάνταζε, τὴ ντροπαλὴ ἀπάνου κάτου ὄψι, κόσμο μπορούσε νὰ χαλάση καὶ κόσμο νὰ χτίση. Κανεὶς δὲν τοῦ ἔβγαине ἔς τὸ δρόμο· μὲ τὴ γροθιά του ἔρριχνε κάτου βούβαλο. Κάρφωνε τὰ πόδια του ἔς τὴ γῆ, καὶ κανεὶς δὲ μπορούσε νὰ τὸν παρακούνηση. Μιά μέρα ὁ Γιαννάκος ὁ Ταρνάναμας, ὁ Μάρκος ὁ Κανίνιας κι' ἡ Ταρία Ταρέλα πολέμουσαν ὦρα ὀλόκληρη νὰ τὸνε ξετοπίσουν, κουλουριασμένοι ἔς τὰ πόδια του· τίποτε· βράχος ἄσειστος· ὅσο ποῦ ἔς τὸ τέλος ἀπ' τὸν ἴδρωτα κι' ἀπ' τὸν ἀγῶνα ζαλίστηκαν οἱ ἄνθρωποι καὶ κόντεψε νὰ τοὺς ἔρθη κόλπο. Μὰ τὰ ποδάρια ἐκεῖνα τὰ σιδερικά, τάλύγιστα, πετούσαν, ξετινάζονταν, καὶ στριφογύριζαν, σὰν ἀπὸ φτεροῦ κι' ἀπὸ φλόγα κι' ἀπὸ ἄνεμο πλασμένα, τὴν ὦρα ποῦ ἔσερνε τὸ χορὸ τὸ παιδί τῆς Δήμαινας. Κάθε χρονιά, ἔς τὸ πανηγύρι τ' αἰ Λιᾶ, ἔς τὰ πλάγια τοῦ Ζυγοῦ, ἐκεῖ ποῦ τρέχει τὸ κρῶ τὸ νερὸ καὶ τὰ πλατάνια ἀπλώνουν μὲ τὰ φύλλα τους μιά σκέπη ξεκουραστικὴ πλασμένη ἀπὸ δροσιαίς, ἴσκιους καὶ γλυκοψιθυρίσματα, ἐκεῖ ἔς τὰ κλέφτικα λημέρια μιά φορὰ, ὁ Μῆτρος ὁ Ρουμελιώτης, φουστανελλοφορεμένος, ὅπως πήγαιναν κι' ἄλλοι πανηγυριώταις, μὲ τὴν χουσιῆν ἀρματωσιά τοῦ παπούλη του, πρωτοπαλληκαροῦ τοῦ ἔκκουσμένου τοῦ Μακρῆ, πήγαινε καὶ χόρευε· λὲς καὶ τὸ εἶχε τάμα. Κ' οἱ πανηγυριώταις ἄφιναν τὸ δικό τους τὸ γλέντι κι' ἔκαναν κύκλο γύρω του κι' ἀγνάντευαν καὶ ξεχνιοῦνταν. Κάθε του βῆμα ἔς τὸ χορὸ, γοργὸ γοργὸ κι' ἀνάλαφρο, ἔσταζε γλύκα καὶ σκορπούσε λεβεντιά. Σ' ἔφερνε ἔς ἄλλον κόσμον ἔς τὸν κόσμον τῶν παρημυθῶν καὶ τῶν ἀντρεωμένων ποῦ χόρευαν ἔς τὸν κάμπο μὲ τοὺς νιοὺς κι' ὕστερα παραιτοῦσαν τὸ χορὸ καὶ πάλευαν ἔς τὰ μακομαρένια ἀλώνια μὲ τὸ Χάρο. Κ' ἡ γυναῖκες ποῦ τὸν ἔβλεπαν ἐκεῖ, μῆνες ὕστερ' ἀπ' τὸ πανηγύρι τὸν εἶχαν μὲσ' ἔς τὸ νοῦ τους καὶ τὸν καμάρωναν· κι' ἔρχονταν συντροφιὰς ἀπ' τὰ χωριά τὰ πλαγιὰ, ἀκόμα κι' ἀπ' τῆς ἄλλης πολιτείας, κάθε χρονιά, ἔς τὸ πανηγύρι τ' αἰ Λιᾶ, ὄχι τόσο γιὰ τὸ πανηγύρι, ὅσο γιὰ τὸ χορευτὴ.

Ἐκεῖ τὸν εἶδεν ἡ Φροσύνη τοῦ Σεβδά, πρώτη νοικοκυροπούλα ἔς τὸ Μελίσι, τρεῖς ὦραι μακριὰ ἀπὸ τὸ Θαλασσοχωρι. Τὸν εἶδε καὶ τὴν εἶδε, καὶ τὰ ταίριασαν. Κ' ὕστερ' ἀπὸ μῆνες,

κατά τὴν ἀνοιξί, ἔστειλε ὁ γέρος Σεβδᾶς προξενεῖα ἔς τὴν Δῆμωνα, κ' ἡ προξενεῖα τελείωσε μὲ τὸ καλὸ κ' ἐγίναν καὶ τ' ἀρρεθωνίσις ἔς τὸ Μελίσσι. Στ' ἀρρεθωνίσις ἐπῆγεν ὁ Μῆτρος μὲ τὴ μάνα του, μὲ τὸ Γιαννάκο τὸν Ταρνάναμας, μὲ τὸ Μάρκο τὸν Κανίνια καὶ τὴν Ταρία Ταρέλα, τοὺς ἀχώριστους, καὶ μ' ὄλο τὸ συγγενολόγι. Κ' ὕστεο' ἀπὸ λίγαις μέραις ξαναπῆγε πάλι μὲ τοὺς ἴδιους, γιὰ νὰ δώσουν ἔς τὴν ἀρρεθωνιαστικιά τὰ χρύσματα, κατὰ τὴ συνήθεια, πανιά ἐξήντα νούμερο καὶ στόφαις, κ' ἕνα βραχιόλι καὶ μιὰ ντουζίνα ζάρρια ἀσημένια. Καὶ γλέντησαν δύο μέραις μὲ τὰ βιολιά, καὶ τὸ στεφάνωμα θὰ γίνονταν ἀπόλαμπρα. Μὰ πρὶν νάρθῃ ἡ λαμπρόη, τὸν ἦρε τὸ μεγάλο τὸ κακὸ. Δὲν πρόφτασε νὰ ξαναπῆ ἔς τὸ Μελίσσι.

Πολλαὶς εἶχαν ζηλέψει τὴν τύχη τῆς Φροσύνης. Καὶ μιὰ κόρη Θαλασσοχωρίτισσα, μιὰ μικρὴ μελαχρινὴ ξεπεταχτή, γεμάτη γέλια καὶ καμώματα, ἡ Μόρφω τῆς Γαρουφαλιάς, ἡ Τρελλομόρφω, ὅπως τὴν ἐκράζεν ἡ γειτονιά, κόντεψε νὰ σκάσῃ ἀπ' τὸ κακὸ τῆς σὰν ἔκουσε τ' ἀρρεθωνίσις. Δὲν ξαναφάνηκε ἔς τὸ χαγιάτι γιὰ νὰ ποτίσῃ τὰ μυριστικά της ψιθυρίζοντας τὸ «μαῦρο γεμενί», τ' ἀγαπημένου της χοροῦ τὸ Τραγοῦδι καὶ βίχοντας τριγύρω της γλυκεῖαις ματιαίς, κ' ὅποιον λάχαινα. Μόνο τὸ βράδυ βράδυ κάποιαις γειτόνισσις ἀνάμει' ἀπ' τὰ σκοῦρα τῶν παρθουριῶν τους τὴν εἶδαν δύο φοραὶς νὰ περνᾷ ἀπὸ τὸ σπιτί τοῦ Μῆτρου σκεπασμένη μ' ἕνα σάλι ὡς τὴν κορφή. νὰ κοινοστέκεται μπροστὰ ἔς τὸ φωτισμένο παραθύρι του, νὰ σηκώσῃ πρὸς αὐτὸ τὰ μάτια της, κ' ὕστερα νὰ κυττάξῃ γύρω σὰ φοβισμένη, κ' ἔξαφνα νὰ φεῖγῃ γοργὰ σὰν ξαφνισμένη λαρίνα. Τὴν εἶχε κάψει ὁ Μῆτρος κ' εἶχε μωσχαναθρέψει μέσα της τὴν ἐλπίδα πῶς θὰ τὴν ἔπαιρνε μιὰ μέρα γιὰ γυναῖκά του.

Ὁ Μῆτρος ὁ Ρουμελιώτης ἦτον ἀληθινὸ παλλικαριὸ κ' εἶχε ὄλα τὰ χρύσματα τοῦ παλλικαριού τὰ λόγια, τὴν ὀρμή, τὸ φιλότιμο, τὴν ὠμορφιά καὶ τὴν περηφάνειαν, τὴν ἀγάπη τῆς ζωῆς καὶ τὴν καταφρόνια τοῦ θανάτου. Ἐπέρασαν ἀπὸ θαλασσοδαρμούς, ἐγλύτωσαν ἀπὸ θαλασσοπνιξίματα. Μέτα ἔς τὸ πέλαιγο ἀμέτρητο ἦτον τὸ κουράγιό του. Στὰ καλὰ καθούμενα, δὲν εἶδεν ἀρρομὴ σὲ κανένα. Μὰ νὰ μὴ τὸν πειράξῃ, νὰ μὴ τὸν γγίξῃς ἐκεῖ ποῦ δὲν πρέπει· θὰ σ' τὸ βουρούσε τὸ αἷμα μὲ μαχαιριαίς· δὲν ἐνοιώθε κομπουριαις, δὲν ἐσυλλογίζονταν. Μιὰ φορὰ τᾶβαλε μὲ δέκα εὐζωνάκια, Ρουμελιώταις, ἕνας κ' ἕνας· τοὺς ἔφερε κνηγώνοντας ὡς τὴν καζάμα. Ὁ Γιαννάκος ὁ Ταρνάναμας, ὁ Μάρκος ὁ Κανίνιας κ' ἡ Ταρία Ταρέλα, στοιχημάτιζαν μὲ τ' ἄλλα τὰ παιδιὰ πῶς ἦταν ἀντρεωμένοι, πῶς γεννήθηκε μὲ οὐρά· τὴν εἶδαν, ἔλεγον. Ἀντρεωμένος ἦταν· τὸν κίνδυνο δὲν τὸν συνερίζονταν, τὴν ἀρ-

ρώστια δὲν τὴν λαχτάριζε, τὸ Χάρο δὲν τὸν ἔτρεμεν. Ἐνας μόνον στοχασμὸς τοῦ ἔκοβε τὰ ὕπατα, τοῦ πάγωνε τὸ αἷμα τὸν ἐμκομάρωνε. Δὲν ἤθελε νὰ μείνῃ σημαδεμένος. Τοῦ ποδαριού του τὸ χτύπημα τοῦ κόστιζε πιότερο ἀπὸ κάθε συμφορὰ. Κάλλιο νᾶχανε βιός, κάλλιο νὰ τὸν εἴρισκαν χίλιων λογιῶν ἀρρώστιας, παρὰ ν' ἀπομείνῃ σημειωμένος. Καλλίτερα ὁ θάνατος. Ἄν εἶνε νὰ γιαντρευτῇ, νὰ γιαντρευτῇ χωρὶς νὰ τ' ἀπομείνῃ σημάδι. Κι' ἂν εἶνε νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ κρεβάτι, νὰ μὴ σηκωθῇ στραβοπόδις· ὄλα κ' ὄλα! Ὁ Μῆτρος ὁ Ρουμελιώτης, χωρὶς καλὰ καλὰ νὰ τὸ νοιώθῃ, μονάχα ἕνα θεὸν ἐλάτρευε: τὴν Ἐμμορφιά! τὴν ἄγια τὴν Ἐμμορφιά τῆς λεβεντιάς καὶ τῆς υγείας, πῶχει ἐκκλησιά της τὸ κορμί. Καὶ ἄς τᾶθοναν μὲ τὸ κορμί του ὄλα τοῦ κόσμου τὰ κακὰ· φτάνει νὰ μὴ τοῦ ἄρναν τ' ἀχνάρια τους σὰ βροσιὰ καὶ σὰ λέραι· κορμί σημαδικό, κορμί ντροπιασμένο. Γιὰ παλλικάρια σὰν τὸ παιδί τῆς Δῆμωνα εἶν' ἀτιμία ἡ ἀσχημιά!

Ἄπ' τὴ νυχτιὰ ποῦ χτύπησεν ὡς τὴν ἡμέρα ποῦ πρωτοκατέβῃ ἀπ' τὸ κρεβάτι γιὰ νὰ περπατήσῃ, πέρασαν τρεῖς μῆνες. Ἐπιμονετικὰ τοὺς πέρασε τοὺς τρεῖς μῆνες. Ὁ γιαντρεὺς τοῦ εἶπε πῶς χωρὶς ἄλλο θὰ γιαντρεῖονταν. Ἄλλ' ἀμέσως ποῦ εἶδε πῶς τὸ πόδι του στράβωσε καὶ δὲν ἐλύγιζε κ' ἔστριψε τὸ γόνατο τὸ πονεμένο, καὶ πῶς αὐτὸς ἐκούτσαινε περπατώντας, ἀπελπίστηκε· τὸν ἔπιασεν ἕνα παράπονο καὶ τὸν ἔσφιζεν ἕνας καῦμός ποῦ δὲ μπορούσε καὶ γοαματικὸς νὰ τὸν ἱστορήσῃ. Ἐστειλε ἔς τὸν ἄνεμο τὴν γιαντρεὺ μὲ τὰ γιαντροσόφια του κ' ἔπεσε βαρεῖα γιὰ νὰ πεθάνῃ. Τοῦ κάκου κύτταζε νὰ τὸν παρηγορήσῃ ἡ μαῖρη μάνα του, ποῦ μέσα ἔς τοὺς τρεῖς ἐκείνους μῆνες γέρασε γιὰ δέκα χρόνια.

— Ἄσε τὰ λόγια, μάνα! Θὰ σάξῃ τὸ πόδι μου, ἡ δὲν τὴν θέλω τὴ ζωὴ. Σημειωμένο ἐμένα δὲ μὲ κράζουνε.

Κι' ὅταν μιὰ μέρα κάποιος ἀπ' τοὺς δικούς του θέλησε νὰ εἰπῇ:

— Αἴ! δὲν ἔχεις πιά τίποτε! μὴ εἶσαι παρὰ ξενος· ἔλα νὰ πάμε ἔς τὸ Μελίσσι· τὸ κορίτσι ἔκαμε ἔς τὸ μάτι γιὰ νὰ σὲ ἰδῇ!

Σκύλιασε ὁ Μῆτρος:—Μωρὲ νὰ μὴ σώσω νὰ τῆνε ἰδῶ, ἂν εἶνε νὰ τῆνε ἰδῶ σὲ τέτοια χάλια. Κάλλιο ἔς τὰ βουνὰ καλόγερος καὶ βήμοσπίτης, παρὰ γαμπρός μὲ στραβὸ πόδι!

Κ' ἔτσι τῆς καλῆς του ἡ ἐνθύμησι τοῦ ξάναψε τὸν καῦμό. Ποῦ νὰ πάῃ ἔς τὸ Μελίσσι, καὶ τί νὰ τὸν κάμουν σὰν πάῃ; Νὰ τὸνε μπαλασμάωσιν καὶ νὰ τὸν καμαρώνουν; Νὰ τὸν κορμάωσιν ἔς τὸν τοῖχο γιὰ κόνισμα; Καὶ φαντάζονταν γαμπρὸ τὸν ἑαυτὸ του· νὰ τὸν τριγυρίζουν τὴν ὄρα τοῦ Ἡσαῖα κουτσὸ μὲ τῶνα πόδι· νὰ μὴ μπορῇ νὰ καθήσῃ σταυροπόδι στὸ φαῖ. νὰ μὴ

μπορῇ νὰ σύρῃ τὸ χορδὸ, νὰ τρέξῃ, ν' ἀντρευετῇ, νὰ παλέψῃ, νὰ χωρκατέψῃ, νὰ γλεντήσῃ. Κ' ἔβλεπε τὸν ἑαυτὸ του καρδακίρη ἔς τὸ καϊκάκι του, νὰ μὴ μπορῇ νὰ βρασταχθῇ ἔς τὰ πόδια του, ν' ἀκουμπᾷ σὲ βράδι, νὰ κρατιέται ἀπὸ τὰ σχοινιά, νὰ κοροτῆ ἀπὸ τοὺς ἄλλους τὸ κάθε τι. Τῆς νύφης τῆς ἔταξαν λεβέντη, καὶ θὰ τῆς εἶδιναν τῶρα σημειωμένον ἀνῆρωπο! Δὲν τὸ καταδέχονταν κ' ὁ ἴδιος νὰ τὴ σκαλωῖσῃ· κ' ἂν δὲν τὸ δείξῃ αὐτῇ, κ' ἂν κἀνῃ τὴν καλόκαοδη, μέσα της θὰ τὴν τρώῃ κορμὸ μαράζι. Ἐτσ' εἶν' ὁ κόσμος· κ' αὐτὸς τὸ ἴδιο ἔβλεπε· κάλλιο νὰ φορτώνονταν τὴν πανοῦκλα, παρὰ σημαδικὴ γυναικία.

— Θὰν τὸ χάσω τὸ παιδίκι μου, ἔλεγε παρκαπονετικὰ ἡ Δῆμωνα· ὄχι ἀπὸ τὸ πόδι του· ἀπ' τὸ ντέρτι ποῦ νοιώθει γιὰ τὸ πόδι του.

Κ' ἔκλαιγε κ' ἔκανε τὸ σταυρὸ της. Κ' οἱ τρεῖς οἱ ἀχώριστοι δούλευαν καὶ τὸν εἶχαν πάντα ἔς τὸ νοῦ τοὺς τὸν ἀφεντομητῆρο, κ' ἄφιναν τὴ δουλειὰ γιὰ νὰ τρέξουν ἔς τὸ πλάγι του, καὶ τὸν συντρέφουν καὶ τὸν παρηγοροῦσαν. Τοῦ κάκου δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ τίποτε· τρεῖς μῆνες ὑπόμεινε· δὲν μπορούσε πιά νὰ τὸ νοιώθῃ τ' ἄτιμο, ξεραμένο ἀπάνω του, κορμί κ' ἐκείνο ἀπ' τὸ κορμί του. Θᾶδραχγε τὸ πριόνι καὶ θὰ τὸ πριονίξῃ. Θ' ἄρπαζε τὸ τσεκούρι καὶ θὰ τὸ πελέκαγε. Δὲν ὑπάαχει Θεός, τελείωσε!

Ἐπεται τὸ τέλος.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΜΑΓΟΥ

Υ π ο

ΑΝΔΡΕΟΥ ΔΩΡΗ

Συνέχεια ἴδε σελ. 169

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Μαυρίκιος ἐδίσταζεν ἀκόμη:

— Σὲ ἠπάτησά ποτε, νέε; ὑπέλαβεν ὁ μάγος μὲ ὕψος αὐστηρόν· τόσον ὀλίγον εἶσαι ὀξυδεοχῆς, ὥστε νὰ μὴ διαβλέπῃς ὅτι καὶ ἐγὼ ἐπίσης ζημιούμαι καὶ θλίβομαι ἐξ αὐτῆς τῆς περιστάσεως; Σοῦ ἐπαναλαμβάνω, προσποιήσου, ὅτι ὑποτάσσεσαι... Αὐτὸ εἶνε τὸ μόνον μας καταφύγιον.

Πεισθεὶς ὑπὸ τοῦ γηραιοῦ μάγου καὶ συναισθανόμενος ἀφ' ἑτέρου, ὅτι δὲν ἠδύνατο εὐσυνειδήτως ν' ἀρίστη τοὺς Γουέβρους ἐργάτας ἐκτεθειμένους εἰς τὴν ὄργην τοῦ διοικητοῦ, ὁ Μαυρίκιος εἶδεν, ὅτι πράγματι δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἄλλην ἀπόφασιν παρὰ νὰ ὑποταχθῇ προσωρινῶς.

— Θὰ διακόψω τὰς ἐργασίας, εἶπεν, ἀλλὰ μάθετε ὅτι πράττω τοῦτο προσκαίρως καὶ διακαυτηρούμενος σφοδρῶς κατὰ τοῦ αἰσχροῦ αὐτοῦ ἐκδίστασμοῦ. Θὰ ὑπάγω εἰς Τεχεράνην, κύριε· θὰ ἴδωμεν ἐκεῖ ἂν ἔχετε τὰ δικαίωματα νὰ ἐνοχλήτε τοὺς ἐντίμως ἐργαζομένους. Ἄν δὲ ἡ ἐνέργειά σας εἶνε παράνομος, ἀλλοίμονον εἰς σάς!...

— Κάματε ὅ,τι θέλετε, εἶπεν ὁ ἀστυνομικός ὑπάλληλος. Ἐγὼ ὑπακούω εἰς τὴν ἐντολήν μου. Ἐγὼ διαταγὴν νὰ μὴ ἀπέλθω ἀπ' ἐδῶ, πρὶν ἰδῶ μὲ τὰ μάτια μου τοὺς ἐργάτας νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν τάφρον καὶ νὰ κινήσουν, ὅπως ἐπιστρέψουν εἰς τὴν κατοικίαν των. Περιμένω, λοιπόν!

— Παιδιά! ἀνέκραζεν ὁ Γκουσά-Νισίν μὲ φωνὴν διαυγῆ καὶ ἠερᾶν, ὁ Κύριός σας θέλει νὰ ἀφίσετε ἀμέσως τὴν ἐργασίαν. Ἐπιτρέψατε εἰς τὴν κατοικίαν σας· κύψατε ἐνώπιον τοῦ Ἡλίου τοῦ Κόσμου καὶ μὴ ἐρωτήσετε τὴν Εἰμαρμένην.

Μετὰ τοὺς ὀλίγους τούτους λόγους, πάραυτα

οἱ Γουέβροι, εὐπειθεῖς, ἄφρονι, ἐξαισιῶς πειθαρχούντες, διέκοψαν τὸ ἔργον των εἰς τὸ μέσον, ἐτοποθέτησαν τὰ ἐργαλεῖά των καὶ ἀνέλαβον τὰ ἐνδύματά των. Ἐπειτα ἐτάχθησαν ἐν σειρᾷ καὶ παρελεύοντες ἐνώπιον τοῦ μοβὲδ αὐτῶν ἐξεκίνησαν βεδίζοντας πρὸς τὸ ὄρος καὶ μετ' ὀλίγον ἐγένοντο ἄφαντοι ὅπισθεν ὑψώματός τινος.

— Ποῦ καλὰ, εἶπε τότε ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ διοικητοῦ, ἡ ἐντολή μου ἐληξεν καὶ ἀπέρχομαι.

— Δὲν σὰς ἐμποδίζω, εἶπεν ὁ Μαυρίκιος, Ἄριστομένη, συνόδευσε αὐτοὺς τοὺς κυρίους.

Ἐνῶ δὲ ὁ ὑπρέτης συνόδευε τοὺς δυσσιώωνους ἀπεσταλμένους, ἡ Αἰκατερίνη, ἥτις μόλις καὶ μετὰ βίας εἶχε συγκρατήσῃ τὰ δάκρυά της, ἐρρίφθη κλαίουσα εἰς τὸν τράχηλον τοῦ Μαυρίκιου.

— Τί ἀχρηστία! εἶπε μετὰ λυγμών. Ἄλλὰ θὰ διαμαρτυρηθῆς, Μαυρίκιε, ἀλήθεια;... Κύριε Γκυγιών, γνωρίζετε σὰς τὸ προσωπικόν της κυβερνήσεως;... εἶνε δυνατόν νὰ διαπραχθῇ τόσον τερατώδης ἀδικία, χωρὶς ὁ ἡγεμὼν νὰ μάθῃ αὐτὰς τὰς σκευωρίας;

— Δεσποινίς, εἶπεν ὁ ὑπολοχαγός, ἐστὲ βεβήαια ὅτι θὰ πράξω πᾶν ὅ,τι ἐξαρτᾶται ἐξ ἐμοῦ, ὅπως περιέλθῃ εἰς γνώσιν του τὸ συμβῆν. Ἡ λύπη ἂν αἰσθάνομαι ἀποχωριζόμενος ἀπὸ ὑμᾶς θὰ μεταισθῆ, ἂν δυναθῶ νὰ φανῶ κατὰ τι χρήσιμος πρὸς τὸν ἀδελφόν σας. Φαίνεται καὶ εἰς ἐμὲ ἀδύνατον τῷ ὄντι νὰ μὴ ἐπιπληχθῇ αὐστηρῶς ὁ διοικητὴς αὐτός, ὅταν γνωσθῇ εἰς τὰ ἀνάκτορα ἡ διαγωγὴ του.

— Εἶνε πολὺ εὐχάριστον, εἶπεν ὁ γηραιὸς Γουέβρος, ὅτι ὁ ὑπολοχαγός Γκυγιών ἔχει σχέσεις εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Σάγου· θὰ τὸν ἀκούσων ὡς Φράγκον καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον πιστεύω

δὲ ὅτι εἶνε ἐλπίς διὰ τῆς παρεμβάσεώς σου νὰ ἐπέλθῃ εὐχάριστος λύσις...

Εἶτα παραλαμβάνων κατὰ μέρος τὸν Μαυρίκιον, ὅστις ἐφαίνετο μὴ προσδοκῶν θεραπείαν ἐκ τῶν τοιούτων διαθεμάτων...

— Νέε, εἶπεν αὐτῷ, μαντεύω τοὺς λογισμοὺς σου. Οὐδὲν ἐλπίζεις ὅτι θὰ προκύψῃ ἐκ τοῦ εἰς Τεχεράνην ταξιδίου, οὔτε ἐξ ἐξηγήσεώς τινος μετὰ τοῦ διοικητοῦ τοῦ Χαμαδάν!... Καὶ ἐγὼ ἐπίσης οὐδὲν ἐλπίζω! Θὰ μ' ἐρωτήσης τότε διατί φαίνομαι ὅτι ἀναποθέτω ἐλπίδας τινὰς ἐπὶ τῶν τοιούτων διαθεμάτων καὶ διατί ἀπέπεμψα τοὺς ἐργάτας. Κατὰ τὴν ἰδέαν σου, ἔπρεπε τοῦλάχιστον νὰ προσποιηθῶ κάποιαν ἀντίστασιν. Πίστευσέ με, ἂν ἤθελα ν' ἀκούσω μόνην τὴν ἐπιθυμίαν μου (καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Γουέβρου ἐξηκόντισαν ἀπαισίαν λάμπιν) οὔτε θὰ συνεβούλευα, οὔτε θὰ ἐξήσκουν τὴν ὑποταγήν... Ἄλλ' ἔμαθα εἰς τὸ αὐστηρὸν σχολεῖον τῆς πείρας, ὅτι ἡ σιωπὴ τῆς περιφρονήσεως εἶνε ἡ καλλιτέρα ἀσπίς, τὴν ὁποῖαν δύναται τις ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τῆς κτηνώδους βίας. Ἄς φανώμεν ὅτι ὑποκύπτωμεν πέμψῃ τοὺς φίλους σου εἰς Τεχεράνην· προσποιήσου ὅτι μεταβαίνεις ἐκεῖ καὶ σὺ ὁ ἴδιος. Ἐν ἀνάγκῃ ἂς ἐγκαταλειφθῶσι τὰ ἔργα, ἂς πληρωθῶσι πάλιν χρώματος οἱ λάκκοι... ἄφησε νὰ φυτρώσῃ τὸ χόρτον ἐπ' αὐτῶν...

— Ἄλλὰ τί ἐννοεῖς νὰ πράζωμεν; ἠρώτησεν ὁ Μαυρίκιος ἀμφιρρέπων.

— Νὰ παρκάμψωμεν τὴν δυσκολίαν, ὅπως μακροὶ αἰῶνες καταπίεσεως μᾶς ἐδίδαξαν νὰ πράττωμεν. Πρέπει ν' ἀντιτάσσεται ὁ δόλος κατὰ τοῦ δόλου. Δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἐργασθῶμεν τὴν ἡμέραν θὰ ἐργασθῶμεν τὴν νύκτα! Μᾶς εἶνε ἀπηγορευμένη ἡ ἐργασία εἰς τὸ ὑπαιθρον ἡμέρας θὰ εἰσχωρήσωμεν εἰς τὰ ὑπόγεια!

— Ἄλλ' ἐν τούτοις, εἶπεν ὁ Μαυρίκιος, πιθανόν καὶ νὰ μᾶς ἀποδοθῇ δικαιοσύνη...

— Εἶνε ἀναμφίβολον, ἄλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ βραδύνῃ. Γνωρίζω παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρου φρέαρ ἐλατὸν ποδῶν βάθους, τὸ Γκοῦλ-Ἐκ, ἄγνωστον εἰς πάντας. Προεκτείνοντες τὸ ἔργον τοῦ φρέατος κατὰ τὰς ὁδοὺς, τὰς ὁποίας θὰ σοῦ δώσω, θὰ φθάσωμεν ἀφύκτως εἰς εἰδός τι σήραγγος, ἧτις θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Ἡ μόνη δυσκολία εἶνε ὅτι διὰ ν' ἀποτολήσῃσιν ἔστω καὶ κρυφίως, οἱ ἐργάται νὰ παραβοῦν τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ διοικητοῦ, πρέπει, νομίζω, νὰ κεντηθῇ ὁ ζῆλος τῶν δι' ἀμοιβῆς διπλῆς, τριπλῆς ἴσω ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποῖαν τοὺς δίδεις τώρα... Ἄλλ' ἐπειδὴ σε γνωρίζω καλῶς, πιστεύω ὅτι αὐτὸς ὁ λόγος δὲν θὰ σ' ἐμ-οδίση.

— Νὰ μ' ἐμποδίσῃ;... θὰ ἐδαπάνων προθύμως καὶ τὴν τελευταίαν μου ὄσολο... Ἄρκει οἱ δυστυχεῖς αὐτοὶ νὰ μὴ πάθουν τίποτε ἐξ αἰτίας μου.

— Ἐγὼ θὰ φροντίσω περὶ τούτου... Θέλεις νὰ ἐλθῃς μαζί μου ἀπόψε διὰ νὰ ἐξερευνησώμεν τὸ Γκοῦλ-Ἐκ; Σε προειδοποιῶ ὅμως ὅτι ἡ ἐπιχειρήσις αὕτη δὲν εἶνε εὐκολος οὔτε ἀκίνδυνος.

— Ἀδιάφορον!... ἀνέκραξεν ὁ Μαυρίκιος.

Λέγε! κατὰ ποῖαν ὥραν θ' ἀναχωρήσωμεν;

— Ἀπόψε, ὅταν δύσῃ ἡ σελήνη.

— Ἀπόψε ἔστω!

— Εἰμεθα σύμφωνοι. Περὶ τὸ μεσονύκτιον θὰ εὑρεθῆς εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἐλθένδ, πλησίον τῆς κρημισμένης στήλης, ἧτις ἐπέθη πρὸς ἀνάμνησιν φόνου δικαπραχθέντος ἄλλοτε εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Ἐκεῖ θὰ εἶμαι καὶ ἐγὼ καὶ θὰ σε ὁδηγήσω νὰ κατέλθῃς εἰς τὸ βάθος τοῦ Γκοῦλ-Ἐκ.

Κ ε φ α λ α ι ο ν Γ.

Τὸ Γκοῦλ-Ἐκ

Τὸ μεσονύκτιον τῆς ἰδίας ἐκείνης νυκτός, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ σελήνη ἐξηρανίζετο εἰς τὸν ὀρίζοντα, ὁ Μαυρίκιος ἐφθασε πλησίον τῆς ἀνατετραμμένης στήλης, ἣν εἶχεν ὑποδείξει αὐτῷ ὁ Γουέβρος.

Ἄμα τῇ προσεγγίσει του σκιά τις συνεσπειρωμένη οὐ μακρὰν τοῦ μνημείου ἀνηγέρθη καὶ ἦλθε πρὸς ὑπάντησίν του. Ἦτο ὁ Γκουσά-Νισίν. Ἐστηρίζετο ἐπὶ μακρὰς σιδηρᾶς ράβδου καὶ ἐκράτει δέμα σχοινίων. Ὁ Μαυρίκιος ἠθέλησε νὰ τὸν ἀνκουρίσῃ καὶ ἔλαβε τὸ δέμα, εἶδε τότε ὅτι ἦτο μακρὰ καὶ λεπτὴ κλίμαξ, φέρουσα ἀπάγια σιδηρὰ εἰς τὸ ἕν ἄκρον τῆς. Ἰθέλησε νὰ λαθῇ καὶ τὸν σιδηρὸν μοχλόν, ἀλλ' ὁ πρεσβύτης κινήθη.

Οἱ δύο ἄνδρες ἐξεκίνησαν. Ἡ νύξ ἦτο γαλήνιος· οἱ ἀστέρες ἤστραπτον εἰς τὸν οὐρανὸν μετὰ γλυκεῖαν λάμπιν, ἀφότου ἔδυσεν ἡ σελήνη καὶ ἐφώτιζον τὸν δρόμον τῶν μετ' ἀμυδρὸν φέγγος. Ὁ μάγος προσπορεύετο βεδίζων εὐσταθῶς καὶ ἀποφασιστικῶς. Τὰ λευκὰ του ἱμάτια διέχεον ἀρίστον λάμπιν ἐπὶ τῆς κύκλω σκοτίας. Ὁ Μαυρίκιος τὴν ἠκολούθει σιωπηλός, παραδεδομένος εἰς ἄρκετα ὀλιβεράν βέμβην. Ἡ αἰφνιδίως διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν εἶχε καταβλίψῃ τὸν νέον, καὶ αἱ μακροὶ ὄρακι τῆς ἡμέρας ἐφαίνοντο αὐτῷ θανασίμως ἀνικατοὶ εἰς τὸ ἔρημον στρατόπεδον. Ὁ ὑπολοχαγὸς Γκουγιὼν εἶχεν ἀποφασίσει νὰ φύγῃ ἀνυπερθέτως καὶ ν' ἀπέλθῃ εἰς Τεχεράνην, ὅπως ἀρίστη τὰς παρὰ τῷ Σάχῃ ἐνεργείας, πάσαι δὲ αἱ προσπάθειαι τῆς Αἰκατερίνης, ὅπως παραμυθηθῇ τὸν ἀδελφόν τῆς, ἀπέβαινον ἄγονοι.

Ποῦ θ' ἀπέλθῃεν ἡ ὑπόθεσις αὕτη; διελογίζετο ὁ Μαυρίκιος. Ὁ πρεσβύτερος ἐκεῖνος εἶχε λόγους σοβαροὺς νὰ πιστεύῃ, ὅτι ἠδύνατο νὰ φθάσῃ μετὰ τῶν ἀρχαίων μνημείων διὰ τῆς ὑπογείου ὁδοῦ, ἣν ἠλπίζε ν' ἀποκαλύψῃ, ἢ μήπως ἡ ἐλπίς του ἦτο ὄνειρον φαντασιοκόπου; Βεδάκιος

ἔως τότε δὲν εἶχεν ἀφορμὴν νὰ παραπονηθῇ κατ' αὐτοῦ... ἀλλ' ἀπὸ γὰρ θὰ ἐξηκολούθει τούτο καὶ εἰς τὸ μέλλον; Καὶ μίαν ἄλλην ἀκόμη ἰδέαν ἐδασάνιζε σφοδρῶς τὸν νεκρὸν ἀρχαιολόγον· τὸ ἐπ' αὐτῷ, ἦτο πρόθυμος ν' ἀφήρησεν τὰ πάντα χάριν τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἀλλ' αἱ φοβεραὶ ἀπειλαί, αἱ ἐξενεχθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἀπεσταλμένου κατὰ τῶν ἐργατῶν, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἠθέλον παρακούσει τὰς διαταγὰς τοῦ διοικητοῦ, ἐκλόνησαν τὸ θάρρος του. Ἐγίνωσκε καλῶς ὅτι τοιαῦται ποινὰ ἐπεβάλλοντο καθ' ἐκάστην ἐν τῇ χώρῃ ἐκεῖνη διὰ παραπτώματα πολλὰ ἐλαφρότερα, καὶ ἡ ἰδέα ὅτι ἡ ἐπιμονὴ του ἠδύνατο νὰ ἐκθέσῃ εἰς τοιαύτας βασάνους τοὺς ἀτυχεῖς ἐκεῖνους, ἦτο δι' αὐτὸν ἀνυπόφορος. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν φαντατικὸν ἐκεῖνον Γουέβρον, εὐκολον τοῦ ἦτο νὰ διακρίνῃ ὅτι δι' αὐτὸν οὐδεμίαν εἶχεν ἀξίαν μίαν ἀνθρωπίνην ζωὴν ἀπέναντι τοῦ σχεδίου του. Ἦδη ὁ Μαυρίκιος πολλάκις εἶχε παρατηρήσει καὶ σκεφθῆ ὅτι ὁ Γκουσά-Νισίν δὲν τὸν θεοφύει εἰμὴ ὡς ἀπλοῦν ὄργανον. Ὡστε πολλὸ πρσιούτερον βεδάκιος θὰ περιετρόνοι τοὺς ταλαιπώρους ἐκεῖνους καὶ ἀμαθεῖς ἀνθρώπους, εἰς οὓς ἐπέβαλλε τὰς θελήσεις του μετ' ἄκρας ὑπεροφίας. Ὁ Μαυρίκιος συνησθάνετο ὅτι ἂν εἰς καὶ μόνος ἐκ τῶν ἐργατῶν του ἤθελε θανατωθῆ ἐξ αἰτίας τῆς κρυφίας ἐργασίας, καὶ αὐτὸς καὶ ἡ Αἰκατερίνη θὰ ἦσαν ἀπαρηγόρητοι.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ Γουέβρος ἐσταμάτα καὶ ἐφαίνετο ἀναζητῶν τὴν διεύθυνσιν, ἐπιθύριζε δὲ τότε λόγους εἰς γλώσσῃν ἔχουσαν πολλοὺς εὐήχους, λαρυγγώδεις καὶ παραδόξους φθόγγους, ἧτις κατὰ τὴν εἰκασίαν τοῦ Μαυρίκιου ἦτο ἡ πέλι, ἡ ἱερά γλώσσα τῶν μάγων. Ἐφαίνετο ἀπαγγέλλον γοητείας, ἀνύσων τοὺς βραχιόνες, ἄφινε τὰς μακρὰς χειρίδας του νὰ καταπίπτωσιν ὡς πτέρυγες, μετὰ τὴν κεφαλὴν δὲ ἀνυψωμένην πρὸς τὸν οὐρανὸν ἴστατο οἰονεὶ ἀναμένον ὑπερφυσικὴν τινα ἐνδείξιν Ἐνόμιζε τις ὅτι εἶχεν ἐντελῶς λησμονήσει τὴν παρουσίαν τοῦ νεκροῦ Φράγκου... Ἄλλ' ἦδη αἰσθητὰ τι δυσπιστίας βαθμηδὸν σφοδρότερον καθιστάμενον ἤρχιζε νὰ καταλαμβάνῃ τούτου... Ὁ Μαυρίκιος ἀνυψῶν δια μίαν ἐκ τῶν διαλογισμῶν του καὶ θεωρῶν ὅτι εἰς ἐπιτεταθευμένα ἐκεῖνα κινήματα τοῦ Γουέβρου ἐγένοντο σκοπίμως καὶ ἀπλῶς ὅπως τὸν καταπλήξωσι, προύχθησε βήματ' αἰμα καὶ θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ βραχιόνος τοῦ πρεσβύτου:

— Τί ζητεῖς, Γκουσά-Νισίν; εἶπεν αὐτῷ ψυχρῶς. Δὲν μοῦ εἶπες ὁ ἴδιος ὅτι γνωρίζεις τὸ φρέαρ τοῦ Γκοῦλ-Ἐκ;

— Τὸ γνωρίζω, νέε, ἀπάντησεν ὁ Γουέβρος μετὰ τὴν ὑπόκωπον φωνὴν του.

— Τότε διατί δὲν μεταβαίνεις εἰς αὐτὸ κατευθίσαν.

— Ξένε, ἐξετάζω τὰ ἀστρα, διὰ νὰ ἴδω μήπως διαπράττω ἱεροσυλίαν, εἰσάγων ἕνα βεδήλον Φράγκον εἰς τὸ μέρος, ὅπερ οὐδέποτε ἐμίανθη ἀπὸ τὰ βήματα ἀπίστου!... Ὁ Μίθρας νὰ μὲ φυλάξῃ ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν, ἔστω καὶ ἂν ἐπρόκειτο ἐξ αὐτῆς νὰ δικασθῶσι τὰ συμφέροντά μου...

Ὁ μάγος ἐσιώπησεν αἰφνης.

— Ποῖα συμφέροντα; ἠρώτησεν ὁ Μαυρίκιος. Πολλάκις ἤδη ἐσκέφθην μετ' ἀπορίας ποῖον ἄρα γὰρ ἀπόκρυφον αἴτιον σὲ παρακινεῖ εἰς ἐνέργειαν. Ἡ εὐκαρίαι εἶνε κατάλληλος νὰ τὸ μάθω τώρα. Διατί ἐνδιαφέρεσαι, Γουέβρος, νὰ ἐπιτύχουν αἱ ἀνασκαφαί μου;

Ὁ Γουέβρος ἐσταύρωσε τοὺς βραχιόνες ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ ἀφήσας νὰ καταπέσῃ ἡ κεφαλὴ ἐπὶ τοῦ στήθους του ἐτήρησε μακρὰν σιγήν.

— Ἀπάντησε! εἶπε μετὰ σφοδρότητος ὁ Μαυρίκιος.

Ὁ γέρον ἐτίγησεν ἐπὶ μακρὸν καὶ πάλιν. Τέλος ἀνύψων τὴν κεφαλὴν καὶ ἐγειρὼν τὰς χεῖρας συνηνωμένως πρὸς οὐρανόν:

— Φώτισέ με, Μίθρα! ἀνέκραξε. Καὶ σεῖς ἀστέρες τῆς νυκτός, πλανῆται θάνατοι, εὐδοκῆσατε νὰ εὐσπλαγγισθῆτε τὸν ἀσημότατον τῶν θεραπόντων σας. Εἶθε τὸ μυστηριώδες νόημα τῶν προφητειῶν νὰ μοὶ ἀποκαλυφθῇ!... Εἶθε νὰ διερμηνεύσω ἀλανθᾶτως τοὺς προφητικὸς λόγους... Πικρσκευάσθην διὰ τῆς προσευχῆς καὶ τῆς νηστείας. Ἐπεκαλέσθην θαυρῶν τὴν λάμπιν τῆς φωτίσεως. Ἀλλοίμονον εἰς ἐμέ, τὸν ἄφροντα μοσέδ, τὸν ἀσεβῆ Γουέβρον, ἂν πλανηθῶ πιστεύων ὅτι ἀναγνωρίζω εἰς τὸν νέον τούτον ξένον ἐκεῖνον, ἣν τὸ Βεβλίον ὑπέδειξεν ὡς μέλλοντα νὰ ἔλθῃ ἐκ Λυσίων, ὅπως ἀνεγείρῃ τὴν κατατεσοῦσαν παρωρημένην δόξαν.

— Τί ἐννοεῖς; ἠρώτησεν ὁ Μαυρίκιος, ἀφοῦ ὁ Γκουσά-Νισίν ἐσίγησεν ἐκφύρον βαθὺν στεναγμόν. Ἄλλ' αἰφνης ὁ γηραιὸς μάγος ἐφάνη καταληφθεὶς ὑπὸ φροντίδος:

— Ἄρκει! ἐφώνησε. Μὴ με ἐρωτᾷς, τολμηρε νέε!... Βάδιζε ὅπου τὰ ἀστρα σε ὁδηγοῦσιν. Ἀκολούθει τὸ πεπρωμένον σου! Ἐκπλήρωσε τὰς προφητείας! Ἀγάλλου, ὡ τέκνον γενεᾶς νέας εἰσέτι καὶ ἀμαθῶς, διότι τὴν ἀσθενῆ σου χεῖρα ἐξέλεξεν ὁ Μίθρας, ὅπως ἐκτελέσῃ τὰς ἀποφάσεις σου... Βάδιζε... Ἐμπρός!... οἱ ἀστέρες σε διατάσσουσι.

Καὶ κατεχόμενος οἰονεὶ ὑπὸ παραφροσύνης ὁ γέρον ἐξεκίνησε βεδίζων μεγάλως βήμασιν, ὁ δὲ Μαυρίκιος ἀποφασιστικῶς νὰ ἴδῃ τὸ τέλος τῆς ἐπιχειρήσεως ὄρμητος παρακολουθῶν αὐτόν.

Οἱ δύο ἐρευνηταὶ ἠκολούθουν ἀτραπὸν μόλις κεκαυγμένην παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρου, ἠναγκάζοντο δὲ ν' ἀνοίγωσι δίοδον μετὰ τῶν βάτων καὶ τῶν ἀκανθῶν τῶν καλυπτουσῶν τὴν πεδιάδα. Ἐνίοτε ὄγκοι βράχου αἰχμηροὶ ἐξείχον

τοῦ εἰδάμενου καὶ διέσχιζον τοὺς γυμνοὺς ἰσπίδας τοῦ Γουέβρου. Χωρὶς ὅμως νὰ προσέχη οὗτος, ἔτρεχεν ὡσεὶ ἔχων πτέρυγας, μὲ ὅλην δὲ τὴν εὐκίνησιν καὶ τὴν ῥύμην τῆς ἡλικίας του ὁ Μαυρίκιος μόλις ἠδύνατο νὰ τὸν παρακολουθῇ.

Μετὰ μίαν περίπου ὥραν τόσον ἐπωδύνου πορείας ὁ Γουέβρος ἐσταμάτησε διὰ μιᾶς καὶ ἀνέψωσε τὸ πρόσωπόν του εἰς τὸν οὐρανόν.

— Ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τέρας, εἶπε διὰ φωνῆς βραδείας. Τὸ πεπωμένον πρόκειται νὰ ἐκπληρωθῇ. Ἄς ἀναμεινωμεν!... Ὅτε ὁ Ἄλταϊρ θὰ φανῇ εἰς τὸν ὄριζόντα καὶ ὁ Προκίωθ θὰ δόσῃ, ὁ Γουέβρος θὰ σὲ ὠδηγήσῃ εἰς τὸ βῆθος τοῦ μυστικοῦ φρέατος... Ἄλλοιμονον καὶ τρεῖς ἄλλοιμονον εἰς σέ, ξένη, ἐάν ποτε προδώσῃς τὸ μυστικὸν ὅπερ θὰ σοὶ ἀνακοινώσω!

— Περιττὸν εἶνε νὰ θέλῃς νὰ μ' ἐκφοβίσῃς διὰ τῶν ἀπειλῶν σου, ἀπήντησε χωρὶς νὰ ταραχθῇ ὁ Μαυρίκιος. Δὲν εἶμαι παιδί, πιστεύσέ με ὅτι δὲν δυσκολεύομαι νὰ μαντεύσω ὅτι, ἐν σὺ μοῦ δεικνύῃς τὴν εἴσοδον τοῦ ὑπογείου αὐτοῦ, τὸ πρῶτον διότι καὶ σὺ ἐλπίζεις νὰ ἐπωφεληθῇς. Οἱ λόγοι σου μ' ἐφώτισαν περὶ τούτου. Βάδιζε λοιπὸν χωρὶς νὰ περιμένῃς περισσότερον... Ὅλοι οἱ ἀστέρες τοῦ κόσμου δὲν δύνανται εἶδῶ νὰ ἐπεμβῶσι καὶ ἄς μὴ χάνωμεν τὸν καιρὸν μας.

Με ὅλην τὴν σκοτίαν ὁ Μαυρίκιος διέκρινε τὸν Γουέβρον ἐξακοντίσαντα κατ' αὐτοῦ ἄγριον βλέμμα. Παρήλθον ὀλίγα στιγμαί, μεθ' ἃ ὁ Γκουσά-Νισίν ἀνέκραξε.

— Ὁ Ἄλταϊρ ἐφάνη!.. τὰ ἀστρα ἐλάλησαν! Ἄς βαδίσωμεν.

Καὶ διηυθύνθη ἀδιστακτικῶς πρὸς τινὰ θάμνον χαμηλὸν καὶ πυκνόν, ἀπεμάκρυνε τοὺς κλιῶνάς του καὶ ὑπὸ τὸ συμπεπλεγμένον αὐτῶν φύλλωμα ὁ Μαυρίκιος διέκρινεν ὑπὸ τὴν λάμψιν φανοῦ, ἐν ᾧ ὁ μάγος εἶχεν ἀνάψει, μεγάλην λευκὴν πλάκα.

— Ἴδού ἡ εἴσοδος! εἶπεν ὁ Γκουσά Νισίν μὲ ἤθος ἐπίσημον Ἐγκαταλειμμένον, ξηρανθὲν πρὸ αἰώνων τὸ φρέαρ αὐτὸ εἶνε ἄγνωστον εἰς τοὺς κοινοὺς ἀνθρώπους. Οἱ μάγοι μόνον καὶ οἱ μεμνημένοι εἰσεχώρησαν εἰς αὐτὸ μέχρι σήμερον... Ἐξέτασε τὴν συνείδησίν σου, νῆε Φράγκα. Ἐάν ἡ καρδία σου κρύπτῃ ὑστεροβουλίαν τινά, ἐάν ἐγκαύπῃς εἰς τὸ στήθός σου τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα κερδοσκοπίας ἢ ἐκδικήσεως, ἐάν αἱ προθέσεις σου δὲν εἶνε εὐκρινεῖς, ἐάν ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ καρδία σου δὲν εἶνε καθαρὰ ὡς παιδίου ἀνοίγοντος διὰ πρῶτην φοιᾶν τὰ ὄμματά του εἰς τὸ φῶς, πρόσεξε νὰ μὴ εἰσχωρήσῃς εἰς τὸ ἀγιαστῆριον αὐτό. Εἶνε ἀκόμη καιρὸς... Σκέψου!.. ὁ Κύριος τῶν Οὐρανῶν ἀναγινώσκει εἰς τὴν καρδίαν σου.

— Ἐξέτασε καὶ σὺ, γέρον, τὴν συνείδησίν σου, εἶπεν ὁ Μαυρίκιος ἀπορραϊστικῶς. Ἐξέτασε

την, καὶ ἐν νομίζῃς ὅτι ὀφείλῃς νὰ εἰσεέλθῃς εἰς τὸ ὑπόγειον, προχώρει!.. Σὲ ἀκολουθῶ.

Ὁ Γουέβρος ὀπισθοχώρησεν ἐν βῆμα καὶ ἐξέφερε βραθὴν στεναγμόν. Μετὰ μικρὰν διακοπὴν ἐπληθύνθη πάλιν καὶ τείνων εἰς τὸ Μαυρίκιον τὸν βραχὺν σιδηρὸν μοχλόν:

— Ὁ βραχίον σου εἶνε νέος καὶ ἰσχυρὸς, Φράγκα, εἶπεν... Σήκωσε τὴν πλάκα, καὶ εἶθε ὁ Μίθρας νὰ μᾶς προστατεύῃ!..

Ὁ Μαυρίκιος ἤρπασε τὸν σιδηρὸν μοχλόν καὶ μετ' ἐπιμελείας εἰσῆγαγε τὸ ἄκρον αὐτοῦ ὑπὸ μίαν τῶν γωνιῶν τοῦ λίθου, διὰ ῥωμαλέας δὲ προσπάθειας κατώρθωσε νὰ ὑπανεγείρῃ αὐτὸν καὶ νὰ τὸν ἀνατρέψῃ. Ἐθεάθη τότε ὀπὴ ζοφερὰ καὶ χαίνουσα.

Ὁ μάγος ἐξέτεινε τοὺς βραχίονας καὶ ἀπήγαγε μεγαλοφύωνος μακρὸν ἐξορμισμὸν εἰς τὴν γλῶσσαν, ἧς ἤδη εἶχε κάμει χρῆσιν. Εἶτα ἤρπασε τὴν ἐκ σχοινίου κλίμακα, ἐν ᾧ ὁ νέος εἶχε ῥίψει χαμαὶ ὅπως χειρισθῇ τὸν μοχλόν, καὶ προσαρμόζων τὰ σιδηρὰ ἀρπάγια εἰς τὸ γείλος τοῦ φρέατος, ἔρριψε τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς κλίμακος εἰς τὸ βῆθος.

— Ἀκολουθεῖ με! εἶπεν ἐπιτακτικῶς.

Καὶ κατῆλθεν εἰς τὴν χαίνουσαν ὀπήν, ὁ δὲ Μαυρίκιος τὸν ἠκολούθησε. Φθάσας εἰς βῆθος δώδεκα μέτρων εἶδεν ὅτι ἡ κλίμαξ ἔληγεν, ἐκτείνων δὲ τὸν πόδα ἠσθάνθη ὅτι ἐπάται τὸ ἔδαφος.

Ἀνεγνώρισε τότε ὅτι εὕρισκοντο εἰς τὴν ἀνωτάτην βεθμιδα στενῆς λιθίνης κλίμακος ἐλικειδοῦς. Ὁ Γουέβρος εἶχεν ἤδη εἰσχωρήσει εἰς αὐτὴν μετὰ τοῦ φανοῦ, οὗ ὁ Μαυρίκιος διέκρινε τὴν ἀμυδρὰν λάμψιν. Ἡ κατάβασις διήρκει ἀτελεύτητος.

Τέλος τὸ φῶς ἔλαμψε ζωηρότερον καὶ ὁ Μαυρίκιος εὕρηθη ὄρθιος παρὰ τὸν Γουέβρον, ἐντὺς κρύπτῃς τινός, ἐξ ἧς διὰ διακρύβουσι καμπύλου εἰσεχώρησαν εἰς αἴθουσαν στρογγύλην, ἢ μακλον εἶπεν ἡμισφαιρικὴν, διότι ἦτο λελαξευμένη ἐντὺς τοῦ βράχου, ὅπως ἀποτελῇ ὅλον ἴσος πανταχοῦ στρογγυλότητος ἐπὶ ἀκτῖνας εἴκοσι μέτρων.

— Ἴδού! εἶπεν ὁ μάγος, τοποθετούμενος ἐνώπιον τοῦ Μαυρίκιου εἰς τρόπον, ὥστε νὰ πίπτῃ ὅλον τὸ φῶς τοῦ φανοῦ ἐμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν του. Τώρα πρόκειται νὰ ἴδωμεν ἐν ἡ ἐπιστήμη τῶν Φράγγων τοὺς ὠδηγῆ, ὥστε νὰ εὕρισκωσιν ἀσφαλῶς τὴν διεύθυνσιν τῶν σημείων τοῦ ὀρίζοντος.

— Οὐδὲν ἀπλούστερον τῆ βοήθειά τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἀπήντησεν ὁ νεαρὸς ἀρχαιολόγος, ἐξάγων ἐκ τοῦ θυλακίου του μικρὰν πυξίδα.

— Σὲ εἶδα νὰ κάμνης χρῆσιν αὐτοῦ τοῦ ἐοχλείου, τὸ ὅποιον οἱ σοφοὶ τῆς Σινικῆς ἐγνώριζον πρὸ τῶν σοφῶν τῆς Δίσεως. Ἄλλ' εἶνε ἄρα γε ἀληθές, ὅτι δι' αὐτοῦ δύνασαι νὰ ἀναγνωρίζῃς

ΕΝ ΠΛΗΡΕΙ ΑΝΘΗΣΕΙ

ποῦ κείται ὁ βορρᾶς εἰς τὰ σκοτῆ καὶ ἄνευ τῆς βαθείας τῶν ἀπτέρων; Δύνκσαι ἐπίσης νὰ διορθώσῃς τὰς ἀτελεῖς ἐνδείξεις καὶ νὰ τὰς ἐφαρμόζῃς κατα τὴν ἐνιαύσιον ἀλλαγὴν τοῦ ἀληθοῦς σημείου τοῦ βορρᾶ; ἤρωτησεν ὁ Γουέδρος δυσπίστως.

— Βεβαίως.

— Μοῦ τὸ εἶπον, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸ πιστεύσω πρέπει νὰ τὸ ἴδω, εἶπεν ὁ Γκουτ-Νισίν. Καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐνδειξὴν τῆς Ἀνατολῆς ἡ πυξὶς σου εἶνε ἐπίσης ἀλάτνηστος;

— Βεβαίως, αὐτὴ μοῦ τὴν δεικνύει. Ἄλλο δὲν ἔχω παρὰ νὰ σῶ μίαν γραμμὴν ὁρίζοντιον ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς βελόνης, καὶ ἡ γραμμὴ αὕτη θὰ μοῦ δείξῃ τὸ μέρος ὅπου κείται ἡ ἀνατολὴ ἀσφαλῶς, ὅπως ἡ αἰχμὴ τῆς βελόνης θὰ εἶνε ἀσφαλῶς ἐστραμμένη πρὸς τὸν βορρᾶν.

— Καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς στοᾶν ὑπόγειον διεθνομένην πρὸς βορρᾶν, εἶνε δὲ ἀναγκαστὸν ἀφοῦ σκάψωμεν αὐτὴν πρὸς τὴν διεθνομένην νὰ παρεκκλίνωμεν πρὸς δυσμᾶς, ἡ πυξὶς θὰ δώσῃ καὶ πρὸς τοῦτο βεβαίως ἡδῆγας;

— Βεβαίως!... ἀνέκραξεν ὁ Μυρρίκιος ἀρχίζων ν' ἀνυπομονῆ. Ἐκπλήττομαι, μωβέδ, ὅτι σοφὸς οἶος σὺ προβάλλεις ἐρωτήσεις σχεδὸν παιδαριώδεις;

— Πολλὴ καλὰ! ἂν λέγῃς τὴν ἀλήθειαν, ἐπαλέσθην ὁ πρεσβύτερος χωρὶς νὰ φανῇ δόξαι προσηχὴν εἰς τὸν χλευασμὸν αὐτόν, τότε σοῦ ὑπόσχομαι νὰ φθάσωμεν εἰς ὑπόγειον δρόμον, ὅστις θὰ μᾶς ὡδηγήσῃ εἰς τὰ τεῖχη τῶν Ἐκβατάνων. Πρόκειται μόνον νὰ σκάψωμεν κατ' εὐθείαν πρὸς βορρᾶν μέχρι μήκους ἐπτακοσίων πήχων, ἔπειτα νὰ παρεκκλίνωμεν πρὸς δυσμᾶς μέχρι μήκους τεσσαράκοντα ἐννέα πήχων, μετὰ οὐδὲν πάντοτε εἰς τὸ ὕψος τοῦ ἐδάφους τῆς αἰθούσης ταύτης, ἐγὼ δὲ ἀναδέχομαι τὰ λοιπὰ. Αἰσθάνεσαι ἑαυτὸν ἱκανὸν νὰ λύσῃς τὸ πρόβλημα τοῦτο; Φράγες;

— Μὴ ἀμφισβῆλαις καθόλου. Ἄλλὰ ἐξηγήσέ μου, πῶς σκοπεύεις νὰ ἐνεργήσῃς διὰ νὰ μὴ ἀνακαλυφθῇ; Δὲν ἐννοῶ κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἐκθέσω τοὺς ἐργάτας μου εἰς τὴν ἐκδίκησιν τοῦ διοικητοῦ.

— Οὐτ' ἐγὼ θὰ τὸ ἐπιθύμουν, ἂν οἱ βραχιόνες μου μόνον ἐπῆρουν διὰ τὴν ἀναγκαιούσαν ἐργασίαν. Ἄλλ' εἶνε ἀνάγκη, καὶ οἱ ἄνδρες θὰ ὑπακούσουν. Ἄκουσε! ἐσκέφθην περὶ πάντων. Οἱ Γουέδρος τοὺς ὁποίους σοῦ ἔδωσα εἶνε πιστοὶ· δὲν θὰ τολμήσουν νὰ παρεκκλίνωσιν τὸν

μωβέδ αὐτῶν ἄλλως τε θὰ τοὺς ὑποχρεώσω δι' ὄρκου. Θὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸ στρατόπεδον ἀπὸ αὐτοῦ ἂν ἀρχίσῃς μετὰ τῆς ἀδελφῆς σου διὰ βήματα προσπεποιημένα παρὰ τῷ διοικητῇ τοῦ Χαμαδάν. Θὰ τοῦ ζητήσῃς νὰ ἔρῃ τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν ἐργασιῶν. Αὐτὸς δὲν θὰ σε ἀκούσῃ· σὲ μισεῖ καὶ δὲν θὰ σοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ τὰς ἐπαλαύσῃς εἰμὴ κατὰ βῆτην διαταγὴν τοῦ μονάρχου. Οἱ ἄνδρες μας, ὡδηγούμενοι καταλλήλως παρ' ἐμοῦ, θὰ φανώσιν ὅτι σ' ἐγκαταλείπουν καὶ θ' ἀναλάβωσιν ἄλλο ἐργασίαν, διὰ ν' ἀποτρέψουν τὰς ὑποψίας. Ἄλλὰ κατὰ πᾶσαν νύκτα οἱ ἡμίσεις ἐκ τῶν ἐργασιῶν θὰ εὐρίσκωνται ἐδῶ ἑτοιμοὶ νὰ ἐκτελέσωσι τὰς διαταγὰς μου.

Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ δὲν θὰ ἔχωσιν οὔτε κἂν τὸ θάρρος νὰ ἐρωτήσωσι τίνα σκοπὸν ἐπεδίωκεν ὁ μέγας αὐτῶν μωβέδ. Θὰ ὑπακούσουν καὶ εἰς οὐδένα θὰ εἶπουν τίποτε Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀδελφὴν σου, τὴν ὁποῖαν δὲν θέλεις βεβαίως ν' ἀφίσης μόνην κατὰ τὰς νυκτερινὰς ἀπουσίας σου εἰς τὸ στρατόπεδον, ἡ Λεϊλά θὰ τὴν παρεκλάβῃ μαζί της εἰς τὸ σπήλαιον. Ἡ κατοικία μου εἶνε ἄγνωστος· κανεὶς δὲν θὰ ἔλθῃ ἐκεῖ ν' ἀναζητήσῃ τὰς δύο νεάνιδας. Καθ' ἐκάστην ἐσπέραν θὰ ἀπεργαστῇ μετὰ σοῦ ἐκ τοῦ στρατοπέδου ἐπωφελομένη τὸ σκοπὸς τῆς νυκτός. Ἡ ἐγγονή μου καὶ ὁ Χασάν θὰ ἔλθουν νὰ τὴν παραλάβουν εἰς τὴν θέσιν Καλί-Χίν (Κυανὴ στήλη), ὅπου τοὺς ὠρεῖσα συνέντευξιν κατὰ τὴν νύκτα ταύτην· τὴν προῖταν θὰ τοὺς ἐπανεύρῃς. Φρόντιζε ὥστε ν' ἀντηχοῦν εἰς τὰ ὦτα τοῦ διοικητοῦ τὰ θουρωδῆ σου παρὰ πᾶσα διὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν σου. Ἐσο πεπεισμένος, ὅτι οἱ κατάσκοποι τοῦ θὰ τοῦ διηγούνηται καθ' ἐκάστην πᾶν ὅ,τι πράττεις τὴν ἡμέραν. Ὅτε ὁμοῦ ἔλθῃ ἡ νύξ, οὐδεὶς θὰ συλλογισθῇ νὰ σε κατασκοπεύσῃ. Τότε ἡμεῖς θ' ἀποζημιωθώμεν.

— Ἐξείρεστα, εἶπεν ὁ Μυρρίκιος· ἂν θέλῃς ν' ἀρχίσωμεν ἀπὸ αὐριοῦ, εἶμαι ἑτοιμος.

— Ἄς ἀναβῶμεν, εἶπεν ὁ μέγας.

Ἀνέβησαν τὴν εἰλικοειδῆ λιθίνην κλίμακα καὶ τὴν ἐκ σχοινίου, ἣν ὁ μέγας ἀφῆρεσεν εὐθὺς ὡς ὁ Μυρρίκιος εὐρέθη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Ἐπειτα, ἀφοῦ ἡ πλάξ ἀπετίθη πάλιν εἰς τὴν θέσιν των, ἀπεχωρίσθησαν. Μετὰ μίαν ὥραν ὁ Μυρρίκιος ἐπιστρέψας εἰς τὸ στρατόπεδον διηγείτο εἰς τὴν ἀδελφὴν του τὰ συμβάντα τῆς ἐσπέρας.

Ἐπιτελεθῆναι

X.

ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

Ἐκ τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων σταχυολογούμεν τὰ κάτωθι χαρακτηριστικώτατα ἐπισόδια τοῦ βίου τῆς πολυβραβεύτου Ἑλληνίδος Βασιλοπούλας:

Καθήμενος ἐν τῷ γραφεῖον τοῦ ὁ Βασιλεῦς, ἀνεγίνωσκε κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν τὸν ὠραιὸν μῦθον τῆς Σκανδιναβικῆς μυθολογίας περὶ τῆς ἐντὸς ὕψους σφίρας δρόσου, ἐπικαθημένης ἐπὶ τῆς κάλυκος ἀγρίου ρόδου γεννήσεως τῆς θυγατρὸς τοῦ Ὀδίνου, ὅποταν τῷ ἀνήγγειλαν ὅτι ἡ Βασίλισσα ἔτεκε θυγάτριον. Ὁ Βασιλεὺς συγκινημένος μέγιστον δακρύων ἔδραμε πρὸς τὸν κοιτῶνα τῆς συζύγου καὶ ἀσπασθεὶς αὐτὴν εἶπε τοὺς ὑπερῆρανους ἐκείνους καὶ μεσοὺς ἀληθείας λόγους:

— Ἀντὶ τοῦ Μεγαλοσταύρου, τὸν ὅποιον ἔβαλα εἰς τὴν κόψιν τοῦ Ντίνου οὕτως ἐκάλει μέγιστον πρὸ τίνος τὸν Διόδοχον) καὶ τοῦ Γεώργου, καταθέτω εἰς τὸ γλυκὸ αὐτὸ κεφαλαίον τὴν ἀγάπην ὅλων τῶν Ἑλλήνων. Ὁλοὶ οἱ Ἑλληνας θὰ γείνουν κομπάρσοι μου τώρα.

*

Ἡ ἐπιμέλεια εἰς τὰ μαθήματά της ὑπῆρξε καταπληκτικὴ καὶ ἡ ἀντίληψίς της σπανία. Ὁ Βασιλεὺς θέλων, ὡς οἶόν τε ἡγεμονικὴν ἀνατροφὴν νὰ τῆς δώσῃ, τὴν εἶχε παραρρητόση με μαθήματα, ἡ δὲ Βασιλοπούλα ἀδυνατοῦσα νὰ προσηθάσῃ εἰς ὅλα εἶπεν ἐσπέραν τινὰ ἐὼπιον πολλῶν αὐλικῶν:

— Νὰ σοῦ πῶ, πατέρα, ὅχι ὅτι δὲν θέλω νὰ μάθω, μὰ εἶνε τόσα τὰ μαθήματά μου, ὥστε, ὡς ποῦ νὰ μάθω τὸ ἓνα, ξεχνῶ τὸ ἄλλο!

*

Πρὸς τὸν μικρὸν τῆς ἀδελφῶν τὸν τόσον ζωηρὸν καὶ φιλοπαίξιμον Ἀνδρέαν ἔτρεφεν ἰδιαίτην συμπάθειαν καὶ στοργήν.

Ἡμέραν τινὰ ὁ μικρὸς Βασιλόπουλος ἤθελε καὶ καλὰ νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν βασιλικὸν κήπον. Ἡ Βασίλισσα δὲν τὴν ἤφηνεν αὐτὸς ἐπιμενε.

— Μασκαρᾶ! τοῦ λέγει ἡ Βασίλισσα ἀνυπομονήσασα, δὲν θὰ πᾶς!

— Καλὰ, μαμά, γὰρ τὰ κακὰ λόγια ποῦ μοῦ λές θὰ λογαριασθῶμε μετὰ τὸν μπαμπά. Μὰ ἐγὼ θὰ πάω, θὰ πάω σοῦ λέγω. Κάτω εἶνε ἡ μικρὰ Βαλτατζῆ καὶ ἐγὼ τὴν ἀγαπῶ!

Τότε παρεμβάσα ἡ Βασιλοπούλα καὶ ὑπὸ γλυκαίς ἀναμνήσεως συγκινηθεῖσα εἶπε πρὸς τὴν Βασίλισσαν:

— Μὰ ἀφοῦ τὴν ἀγαπᾷ, ἔρξέ τον.

*

Ὁ Βασιλεὺς συνείθηξε νὰ δίδῃ εἰς τοὺς ἀνηλίκους υἱοὺς του ἀνὰ ἑκάστην δραχμὴν κατὰ μῆνα, διὰ τὰ

μικρὰ των ἐξοδα. Τὸ αὐτὸ ἐπαύσατο καὶ ἡ Βασίλισσα πρὸς τὴν Ἀλεξάνδραν. Εἰς τὰ μέσα ὁμοῦ ἐκάστου μηνὸς ἡ Ἀλεξάνδρα εὐρίσκατο χωρὶς πεντάραν. Τί ἐγίνοντο τὰ χρήματα, μυστήριον! Ἡ Βασίλισσα ἔκαμε ἀνακρίσεις, ἀλλ' ἡ Βασιλοπούλα εὐρίσκατο πάντοτε προσάσεις. Τέλος τὸ μυστήριον ἀπεκαλύφθη Αἰ ἐκτὸν δραχμῆν ἐπήγειναν εἰς ἐλεημοσύνας, τὰς ὁποίας κρυφίως, μυστικώτατα ἐμοίραζεν ἡ Ἀλεξάνδρα. Ἡ θεὰ δ' αὕτη ἀρετὴ ἦτο τοσοῦτον παρ' αὐτῇ ἀνεπτυγμένη, ὥστε ὅτε ἡμέραν τινὰ ἡ Μεγάλῃ Κυρία ἐν συνομιλίᾳ διηγῆθη τὴν ἐσχάτην ἐνδειαν, εἰς ἣν περιέπεσαν ἀτυχῆς ὄρανή κόρη, ἡ Ἀλεξάνδρα τοσοῦτον συνεκινήθη, ὥστε λαβοῦσα τὴν κυρίαν Θεοχάρη κατὰ μέρος τῆς ἔδωκε βαρυτιμώτατον δακτύλιον, ἃν τῆς εἶχε χαρίσῃ ἡ θεὰ τῆς πριγκίπισσας τῆς Οὐαλλίας καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ τὸν πωλήσῃ καὶ νὰ δώσῃ τὰ χρήματα εἰς τὴν ὄρανήν. Ἡ Μεγάλῃ Κυρία ἀντέτεινε, ἄλλ' ἡ Βασιλοπούλα ὑποκρίθειτα τὴν θυμωμένην

— Σὰς παρακαλῶ, σὰς διατάττω νὰ τὴν πάρῃτε!

Ἡ κυρία Θεοχάρη ἐνέδωκεν, ἔλαβε τὸ κόσμημα καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν Βασιλεῖα τοῦ εἶπε:

— Μεγαλειότατε, σὰς πωλῶ αὐτὸ τὸ δακτυλίδι· πόσα τὸ ἀγοράζετε;

Ὁ Βασιλεὺς ἐννοήσας καὶ συγκινηθεὶς εἶπε:

— 500 δραχμάς.

Καὶ αἱ πεντακόσαι δραχμαὶ ἐδόθησαν εἰς τὴν ὄρανήν, ἐν ᾧ τὸ δακτυλίδιον ἔμεινεν ἐνέχυρον, ὡς ἔλεγεν ὁ Βασιλεὺς, ἐπὶ μίαν ἡμέραν εἰς χεῖράς του.

*

Πάντοτε ἡ ποιητικὴ τῶν Ἀθηναίων κόρη ἠγάπα νὰ πλησιάζῃ τὸν λαόν, νὰ συνομιλῇ μετὰ τὰς κόρας καὶ νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὰς θλίψεις των καὶ εἰς τὰς χαράς των. Κατὰ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ μνημείου τοῦ Ἀνδρούτσου μετὰ τὴν τεφρόχρον ἐσθῆτά της καὶ μικρὰν ἑλληνικὴν σημάϊαν ὡς καρφίδα εἰς τὸ περιλαίμιόν της κατέλθε τῆς βασιλικῆς ἐξέδοας καὶ ἀνεμίχθη μετὰ τῶν χωρικῶν. Μετὰ τὴν γοητευτικὴν τῆς ἀφελείαν ἔδιδε νομίσματα εἰς τὰς κόρας, ἐλάμβανε τὰς χρυσοκεντήτους ποδιάς, τὰς ὁποίας τῆς ἐδώρου αἱ χωρικαὶ, ἐφόρεσε μίαν ἀπὸ αὐτὰς, ἐπεριπάτει μετὰ τῶν χωριατοπούλας, ἐφίλει τὰ τέκνα των, καὶ ἔκλυσε καὶ αὐτὴ, ὅταν εἶδε τὰς βοσκοπούλας τῆς Λιάκουρας νὰ κλαίουν ἀπὸ τὴν χαρὰν των.

Αἱ χωρικαὶ ἦσαν ἡ ἀδυναμία της. Εἰς τὴν Δεκέλειαν ὁσάκις ἔμενε μετέβαινε καθ' ἐκάστην εἰς τὰς καλύβας των, ἔπινε γάλα ἀπὸ τὰς ἀγελάδας των, ἤκουε παραμύθια καὶ τραγούδια, ἐθάπτιζε τὰ βρέφη των καὶ εἶχε συνάψην φιλίας, τὰς ὁποίας δὲν ἐλησμόνει, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μακρὰν εἰς τὰς ἐπιστολάς της ἠρώτα ἐπὶ κάνουν ο

κοιμπάραις τῆς καὶ ἂν ἀνκτρέφουν χριστιανικῶς τοὺς ἀνεδεξιμῖους τῆς».

*

Ἡ κόρη τῆς Χαλαμπόλου τῆς, κρυφὰ ηγόραζεν ἀπὸ τοῦ πλανοδίου στραγγιλάδα μελόπηκτα παστέλια διὰ νὰ πιστρέφῃ εἰς τὴν μικρὰν Ἀλεξάνδραν, ἥτις στρελλαίνετο δι' αὐτὰ, πολυλάκις δ' ἔνεκα τῆς ἀδυναμίας ταύτης ἐπροκάλυπτε τὰς ἐπιπλήξεις τῆς παιδαγωγοῦ τῆς κυρίας Ἰνάλ. Ὅτε μετὰ τινὰ ἔτη ἀνεχώρει ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ἔλεγε με παράπονον μελαγχολικώτατον εἰς τὴν ἰδίαν ἐκείνην κόρην, ἥτις τὴν ἠκολούθει εἰς τὴν Ῥωσσίαν :

— Καυμένη Μαρία, ἐκεῖ ποῦ θὰ πᾶμε, οὔτε παστέλια θὰ ἔχωμεν, οὔτε τὴν κυρίαν Ἰνάλ νὰ μᾶς μαλόνη.

*

Ὅ,τι εἶχε σχέσιν πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὅλα τὰ ἠγάπα καὶ τὰ ἐλάτρευεν. Εἰς τὴν Γραβιάν, ὅτε οἱ ἄνθρωποι ἐφρευγον ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ Χανίου, ἡ Ἀλεξάνδρα ἐγονάτισεν, ἔλαβε δύο λιθάρια ἀπὸ τὴν ἐνδοξον μάνδραν, εἰς δὲ τὴν ἀδιάκριτον ἐρώτησίν τινος :

— Γιὰ τὰ ἤθελεν ἡ Ὑψηλότης τῆς αὐτὰ τὰ λιθάρια ;

— Νὰ τὰ φυλάξω γιὰ ἐνθύμησι, ἀπεκρίθη ἐκείνη· ὁ δὲ ἐρωτήσας ἠνοῖξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ δυνάμενος νὰ ἐνοήσῃ ὅποιαν σημασίαν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι ἐν ταῖς ἀναμνήσεσι τῆς ὠραίας κόρης αὐτὰ τὰ λιθάρια. Ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἀναμνήσεις κοσμοῦνται τὰ παρὰ τὸν Νέβαν ἀνάκτορά τῆς. Ἐκεῖ θὰ εἴρετε μάρμακα ἀπὸ τὸν τάφον τοῦ Κκοκίσκῆκη, ἀπεξηραμένα ἄνη ἀπὸ τὴν Δεκέλειαν, κανὸν τεμάχιον ἀπὸ τὰ ἐρεπίπια τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ τόσα ἄλλα, ἐκστὸν τῶν ὁποίων τῆς ἐνθύμιζε κατὶ τὴν ἐν τὸ Φάληρον, τὸ ἄλλο τὸ Τατόλι, τὸ τρίτον τὴν Κέρκυραν.

*

Ἀπερχομένη ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Πατρούπολιν ἀπέστειλε τὴν ἐξῆς ἀμιμήτου χάριτος ἐπιστολὴν πρὸς τὴν δεσποινίδα Χατζηπέτρου :

Ἐπὶ τῆς Ἀμυγδαλίτης 23 Μαΐου 1889.

Ἀγαπητὴ μου Εἰρηνοῦλα.

Πρέπει νὰ σοῦ γράψω δύο λέξεις ποὺν ἐγκυκλοπαιδικῶς ἐντελῶς τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος καὶ νὰ σοῦ εἶπω, ὅτι ὄλαί μου αἱ σκέψεις εἶνε εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐνόσω ζῶ, ποτέ, ποτέ δὲν θὰ λησμονήσω αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς 20 Μαΐου. Ποτέ μου δὲν ὑπέρεξα εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, καὶ σὲ βεβαίως ὅτι ἀκόμη σήμερον αἰσθάνομαι τὰς συνε-

πείας τῶν φοβερῶν συγκινήσεων τῆς τελευταίας ἐβδομάδος. Με γνωρίζεις αρκετὰ σύ, διὰ νὰ νομίσῃς ποτέ ὅτι θὰ λησμονήσω τὴν ὑπεραγαπημένην μου Ἑλλάδα. Ὁ ἐγκάρδιος αὐτὸς ἀποχαιρετισμὸς ὅλων τῶν με συνεικίνησεν, ὥστε ἐπειτα εἰς τὴν σιδηροδρομικὴν ἡμῶν ἐντελῶς ἀποκαμωμένη καὶ κενεῆς. Δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῆς ἀπὸ ποῖας στιγμῆς διέλλθον ! Ἦτο σὺν νὰ μοῦ ἐσχίζαν μέρος τῆς καρδίας μου. Ὅταν ἐφύγχιμεν πλέον καὶ διὰ τελευταίαν φορὰν ἐχαιοῦτων ὄλους ἀπὸ τὸ βυθόνι, με ἐπισπῆν τοιαῦτα κλάμματα, ὥστε μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ κρατηθῶ. Τρεῖς ἡμέρας ἡμῶν τὸσον ἀδύνατος, ὥστε δὲν ἠδύναμην νὰ φάγω, νὰ κοιμηθῶ καὶ νὰ περιπατήσω. Ἡ πρώτη μου σκέψις, ὅτε ἐρθάσαμεν εἰς τὰς Πάτρας, ἦτο νὰ τηλεγραφήσω τοῦ Κυρίου Πρωθυπουργοῦ, ὅπως ἐκφράσω τοῦλάχιστον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰς εὐχαριστίας μου. Νὰ σοῦ εἶπω μίαν ἀλήθειαν, ποτὲ δὲν ἐπίστευον ὅτι με ἠγάπων τόσον, καὶ ὅταν εἶδα δάκρυα σχεδὸν εἰς κάθε μάτι, μοῦ ἤρχετο νὰ τσελλαθῶ ἀπὸ τὴν λύπη καὶ ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν διότι τὰ εἶδα. Δὲν δύναιμι νὰ σοῦ περιγράψω τὰ αἰσθηματὰ μου, ἀλλὰ πρέπει ἐπάνω κάτω νὰ με ἐνοήσῃς. Ὅλη ἡ ἀγάπη μου θὰ μείνῃ αἰωνίως εἰς τὴν ἀγαπημένην μου πατρίδα, καὶ ἐάν ποτε μία ἄλλη λάβῃ τὴν θέσιν μου εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀγαπητῶν μου, αὐτὴ πρώτη θὰ εἶνε εἰς τὴν ἰδικήν μου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

*

Καὶ ἐν Ῥωσσίᾳ διαμένουσα δὲν ἐλησμονοῖ τὰς Ἀθήνας τῆς. Τὰ ἐλάχιστα καθημερινὰ γεγονότα τοῦ ἀθηναίου βίου διὰ τὴν Ἀλεξάνδραν δὲν ἦσαν ἄγνωστα. «Ἐδιάβασα, ἔγραψε πρὸς φίλην τῆς Ἀθηναίαν, ὅτι ἐφύτευσαν νέα δένδρα εἰς τὸ Ζάππειον, εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευράν. Τί ὠραία ποῦ θὰ εἶνε τόσα εἰς τὰς Ἀθήνας ! Δὲν εἶδα ἀκόμη ὠραιότερον μέρος ἀπὸ τὴν πλατεῖαν τῶν Στύλων εὐτυχημέναις ὄσαις ζῆτε αὐτοῦ, ἐδῶ ἡμεῖς τρέμομεν Ἀποίλιον μῆνα». Τὸ ὄνειροπόλημά τῆς ἦτο « ποτέ νὰ κάμῃ ἕνα παλάτι εἰς τὸ Φάληρον, νὰ κατοικήσῃ πλησίον εἰς τὰς Ἀθήνας τῆς ». Ὅτε ἐπρόκειτο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔγραψεν : « Ἀπερασίθη νὰ ἐλθῶμεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Δὲν γνωρίζω ἂν με ἐνθυμοῦνται ἢ με ἐλησμονήσαν, ἐν με ἀγαποῦν αὐτοῦ, ὅπως τοὺς ἀγαπῶ. Ὅπως δὲ ποτε μετ' ὀλίγον θὰ εὐρίσκωμαι εἰς τὰς Ἀθήνας, θὰ ἴδω τὴν Ἑλλάδα. Ζήτω ἡ Ἑλλάς μου».

Ἄ Ν Ω Κ Α Τ Ω

ΤΟ ΜΙΑΣΜΑ ΕΝ ΤΩ ΚΟΝΙΟΡΤΩ

Ὁ Ἰταλὸς ἰατρὸς Μανφρέδης, ἐξετάσας ὑπὸ χημικὴν καὶ βακτηριολογικὴν ἐποψίν τὸν κονιορτὸν τῶν ὁδῶν τῆς Νεαπόλεως, ἐδημοσίευσεν κατ' αὐτὰς τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐρευνῶν του. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μικροβίων, ἅτινα εὑρεν ἐν τῷ κονιορτῷ ἀνέρχεται κατὰ μέσον ὄρον εἰς 761,521,000 κατὰ γραμμάριον κονιορτοῦ. Ἀλλὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐρευνῶν του παρουσίασαν περιέργους διαφορὰς, ἀναλόγους τῶν ὑγεινῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας διατελοῦσιν αἱ ὁδοί.

Οὕτω εἰς τὰς ὀλιγώτερον ἀκαθάρτους ὁδοὺς εὑρε κατὰ μέσον ὄρον 60 ἑκατομμύρια μικροβίων κατὰ γραμμάριον κονιορτοῦ. Ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς οὗτος αὐξάνει εἰς ἐν δισεκατομμύριον εἰς τὰς ὁδοὺς, ἐν αἷς ἡ ἐμπορικὴ κίνησις εἶνε ζωηροτέρα, καὶ εἰς 5 δισεκατομμύρια εἰς τὰς πλέον ἀκαθάρτους ὁδοὺς. Τὸ νοσηρὸν δὲ τῶν ὁδῶν τούτων ἐξηγεῖται, ὅταν λάθωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ τῶν ἐν αὐταῖς βακτηριδίων πλείστα εἶνε παθογενῆ. Τοῦτο ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ἐρευνῶν τοῦ Μανφρέδη, ὅστις εὑρε μισματικὸν τὸν κονιορτὸν εἰς 73 περιπτώσεις ἐπὶ 100. Ἐπὶ 42 ἐνέσεων κονιορτοῦ τῶν ὁδῶν εἰς ἰνδοχοίρους, ἀπήντησεν ὀκτάκις μὲν τὸ μικρόδιον τοῦ πύου, τετράκις τὸ βακτηριδίων τοῦ κακοήθους οἰδήματος, δὶς τὸ τοῦ τετάνου καὶ τρίς τὸ τῆς φυματώσεως, χωρὶς ν' ἀναφέρωμεν ἄλλους μικροργανισμοὺς ἦττον γνωστοὺς, ἐπιφέροντας θανατηφόρους σηψαιμίας εἰς τοὺς ἰνδοχοίρους.

Ἐκ τούτων φαίνεται πόσον ἀναγκαῖος εἶνε ὁ καθαρισμὸς τῶν ὁδῶν τῶν πόλεων καὶ πόσους κινδύνους διατρέχουσι ἡμεῖς οἱ ἐν Ἀθήναις κατοικοῦντες, οἵτινες εἴμεθα ἠναγκασμένοι ν' ἀναπνέωμεν μετὰ τοῦ ἀέρος τὴν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἐξεγειρομένην πυκνὴν κόνιν τῶν ὁδῶν.

ΤΟ ΡΑΒΔΙΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΟΥΣΙΚΟΥ

Ἐχει καὶ τὸ ραβδίον τοῦ διεθυντοῦ τῆς ὀρχήστρας τὴν ἱστορίαν του, ἱστορίαν μάλιστα ἀρκετὰ παράδοξον.

Ἡ ἐφεύρεσις τοῦ ραβδίου τούτου ἀποδίδεται εἰς τὸν περίφημον μουσικὸν Λούλην. Ὁ ἀρχιμουσικὸς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐδείκνυε τὸ μέτρον ὅτε μὲν διὰ κινήσεως τοῦ ποδός, ὅτε δὲ διὰ κροτήσεως τῆς δεξιᾶς ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς. Μετεχειρίζοντο προσέτι πρὸς ὑπόδειξιν τοῦ μέτρου ἄστρακα, κογχύλια καὶ κόκκαλα, συγκρούοντες αὐτὰ. Πρῶτος δὲ ὁ Λούλης μὴ δυνάμενος νὰ μεταδώσῃ τὸ μέτρον εἰς τοὺς βιολιστὰς του, ἐπρομηθεύθη ράβδον δύο μέτρων μήκους, δι' ἧς ἐκτύπα βιαίως εἰς τὸ πάτωμα. Ἀλλ' ἡμέραν τινὰ ἐξ ἀπροσεξίας ἐκτύπησεν ἐπὶ τοῦ ποδός του καὶ ἡ ἐπενευθεῖσα πληγὴ, ἡ ὁποία κατ' ἀρχὰς ἦτο ἐλαφρὰ, μετετράπη εἰς γάγγραιναν, διότι ὁ μουσικὸς δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν περιποιηθῇ, καὶ ἐπήνεγκε τὸν θάνατον αὐτοῦ. Ἡ ράβδος ἔμεινεν ἔκτοτε ὡς ὄργανον τῆς ὑποδείξεως τοῦ μέτρου καὶ πολλοὶ ἐπιφανεῖς συγγραφεῖς τὴν ἠξίωσαν μνείας καὶ προσοχῆς. Ὁ Ῥουσσὸ ἀποκαλεῖ τὸν σύγχρονόν του δι-

εθυντὴν τῆς ὀρχήστρας τῆς μουσικῆς ἀκαδημίας ἐνδοκόπον ἔνεκα τῶν μεγάλων κτύπων, οὓς κατήνεγκεν ἐπὶ τοῦ ἀναλογίου διὰ τῆς ράβδου του. Ὁ Κρετρὸ ἀπηχθάνετο τὸν ραβδιστὴν τοῦ μέτρου. Ὁ Γρίμ τῷ 1766 ὠνόμαζε τὸν ἀρχιμουσικὸν τοῦ Μελοδράματος *μπασιτουᾶν* εἰς τὸν «Κέφαλον καὶ Πρόκριον». Τέλος τὸν Μάιον τοῦ 1775 ὁ Habeneek ἐνεκαίνισεν εἰς τὸ Μελοδράμα τὸ περίφημον πληκτρὸν τὸ ὀνομασθὲν *τάκ*, τὸ ὅποιον ἠκούετο ὅσοις θύρυβος καὶ ἂν ἐπεκράτει ἐν τῷ θεάτρῳ. Ὁ Στράους ἐπενόησε τὴν *ράβδον τοῦ μέτρου*. Μετὰ τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ, ὁ πρῶτανις τῶν βιολιστῶν ἐν Βιέννῃ κατὰ τινὰ συναυλίαν, εἰς ἣν παρίσταντο τρεῖς χιλιάδες θεατῶν, ἔδωκε τὸ περίφημον τοῦτο ραβδίον εἰς τὸν Ἰωάννην Στράους τὸν διαδεχθέντα τὸν πατέρα του. Τὸ ραβδίον τοῦ Μάγερνερ ἦτο ὄλον ἐξ ἀργύρου. Τὸ τοῦ Φέτις ἦτο κεκοσμημένον διὰ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων. Ὁ δὲ Μόζαρτ διήθυνε τὰς χορωδίας ἐν Σαλτσβούργῳ, τῇ γενεθλίῳ του πόλει, δι' ἐλεφαντίνου ραβδίου.

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΟΝΤΙΑ

Εἰς ἐξετάσεις σχολείου :

Ἡ διδασκάλισσα : Παιδί μου, ποῖα δόντια βγάζει τελευταῖα ὁ ἄνθρωπος ;

Μικρὰ μαθήτρια : (μετὰ τινὰ σιέψιν) : Τὰ ψεύτικα.

ΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΝ

Ἡ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΑΥΣΕΩΣ

Πῶς ! θὰ εἴπωσι τινες ἀποροῦντες, ὑπάρχει τέχνη καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν; Βεβαίως ὑπάρχει καὶ ἔχει καὶ αὐτὴ τὰ μυστήριά της, ὡς πᾶσα ἄλλη. Νομίζομεν εὐκόλον πρᾶγμα τὸ ἀναπαύεσθαι καὶ ὅμως ἔχει πλείστας ὄσας δυσκολίας, αἵτινες δὲν περιπίπτουσιν εἰς τὴν αἴσθησίν μας. Δούλοιο τῶν καθημερινῶν ἐξέσεων ὑπέκομεν διηλεκτικῶς εἰς αὐτὰς καὶ, ἐνῶ νομίζομεν ὅτι ἀναπαυόμεθα, κοπιᾶζομεν ἔτι μᾶλλον.

Πόσοι μεταβαίνοντες εἰς τὰς ἐξοχὰς, ἢ ἐπιχειροῦντες ταξείδια πρὸς ἀνάπαυσιν, νομίζουσιν ὅτι ἀναπαύονται, διότι ἀντήλλαξαν ἀπλῶς τὰς συνήθεις ἀσχολίας με τοὺς κόπους τῶν διαφόρων ἐξοχικῶν διασκεδάσεων ἢ με τὰς συγκινήσεις τοῦ παιγνιδίου ἐν ταῖς λέσχαις.

Ὁ δόκιμος Μόρτιμερ Γκράμμιλ ἐδημοσίευσεν πρὸ μικροῦ πόνημα ἀφιερωμένον εἰς τοὺς ἐπισκέπτας τῶν ὁρέων καὶ τῶν παραλίων τόπων :

«Προσέχετε, λέγει αὐτοῖς ὁ ἰατρὸς Μόρτιμερ, νὰ μὴ ἐξαντλήτε τὴν ἐπανορθωτικὴν σας δύναμιν. Οὐδέποτε θὰ αἰσθανθῆτε ὑπερβολικὴν κόπωσιν, ἐνῶ δὲν ἔχετε ἀπολέσῃ τὴν δύναμιν ταύτην.

» Ἄν ἡ ἀδεια τῆς ἀπουσίας σας περιορίζεται εἰς ὀλίγας ἐβδομάδας, ἀφιερῶσατε τὰς πρώτας ἡμέρας εἰς ἀπόλυτον ἀνάπαυσιν· ἐάν ἀπεναντίας ἔχετε ἀδειαν πολυμήνου, διέλθετε τὰς πρώτας ἐβδομάδας ἐν πλήρει ἀναπαύσει. Ἀρκέσθητε νὰ ἦσθε ὀκνηροὶ εἰς τοῦτο ἐγχεῖται τὸ μυστήριον τῆς ἀναπαύσεως. Διασκεδάσετε μετὰ τὸ νὰ μὴ κάμνετε τίποτε, ἀλλὰ τίποτε, τίποτε ἀπολύτως ! Ἀδιάφορον ἐστὶν ὁ τόπος,

ἐνθα θ' ἀναπαύθητε, κείται εἰς τὴν Νορμανδίαν ἢ εἰς τὴν Βρεττανίαν ἢ εἰς Ὁσερλανδὴν ἢ παρὰ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης τῆς Γενεύης· ἀρκεῖ νὰ ἐκλέξετε μίαν γωνίαν ἤσυχον, μακρὰν πάσης λέσχης, ὅπου νὰ δύνασθε νὰ ἦσθε ἐλευθέρως ὀκνηρός».

Ὁ ἰατρός Μόρτιμερ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης του ἐπικαλεῖται τὴν ἀξιανάγνωστον μελέτην τῆς Ἀμερικανίδος μίς Κόλλ ὑπὸ τὸν τίτλον : *Ἡ ἰσχὺς ἐν τῇ ἀναπαύσει.*

» Ὀλίγοι ἐξ ἡμῶν, λέγει ἡ δεσποινὴς Κόλλ, κατορθώνουσι ν' ἀναπαύωνται καὶ κατ' αὐτὸν τὸν ὕπνον των. Ἀνεγείρατε τὴν κεφαλὴν ἢ τὸν βραχίονα παιδίου κοιμωμένου καὶ θὰ τὴν ἴδῃτε νὰ ἐπαναπέσῃ μετὰ τὸ βάρος ἀψύχου ἀντικειμένου. Ἐπαναλάβετε τὸ πείραμα εἰς τὴν κεφαλὴν ἢ τὸν βραχίονα ἀνδρός καὶ θὰ τὰ εὔρετε πολὺ περισσώτερον ἑλαφρὰ σχετικῶς ἀπ' ὅσον ἔπρεπε νὰ εἶνε. Ὁ λόγος δὲ εἶνε ἀπλούστατος· τὸ παιδίον γνωρίζει ν' ἀναπαύεται· οἱ μεγάλοι καὶ ὅταν ἀκόμη κοιμῶνται ἐξακολουθοῦν νὰ κατατρῖδωσιν ἐν μέρει τὰς μυϊκὰς τῶν δυνάμεις.

» Ὀλίγοι γινώσκουσι νὰ μένωσιν ἀναπαύομενοι ὅταν κáθηται εἰς ἔδραν τινὰ ἢ εἰς ἔμαζαν. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς κοπώσεως, ἣν αἰσθάνεται τις μετὰ μακρὸν ταξίδιον, δύναται νὰ τὸ ἀπορύγῃ, διότι προέρχεται ἐκ προσπαθείας ἀτυνεϊδῆτου καὶ εὐθείας, ὅπως ὠθῶμεν τὴν φορὰν ἀντὶ ν' ἀρεθῶμεν νὰ φερῶμεθα ὑπ' αὐτῆς ἢ ἐκ προσπαθείας, ὅπως ἀπορύγωμεν τὴν κίνησιν ἀντὶ νὰ ἐγκαταλιπώμεθα εἰς ταύτην.

» Ὡσαύτως εἴμεθα λίαν ἐπιρρεπεῖς εἰς τὸ καταναλίσκειν μυϊκὰς δυνάμεις πολλῶν πλείονας τῶν ἀπαιτουμένων καὶ νὰ κινῶμεν μῦς, οἵτινες ἠδύναντο νὰ μένωσιν ἐν ἀναπαύσει. Καὶ ἰδοὺ ἐν πειστικῶν παρὰδειγμα : πολλοὶ ὁσάκις γράφουσιν ἢ ὁσάκις ἀναγινώσκουσι ποιοῦσι κίνημά τι τῶν χειλέων, ὡστε ἐπαναλαμβάνοντες τὰς λέξεις, ἄς γράφουσιν ἢ ἀναγινώσκουσιν, ὑποβαλλόμενοι οὕτως εἰς κόπον ἐντελῶς περιττόν».

Τίτι τρόπον θὰ ἠδυνάμεθα νὰ παραιτηθῶμεν τῶν δυσαρέστων τούτων ἔξεων καὶ νὰ ἐπανεθῶμεν εἰς τὰς τακτικὰς συνήκας τῆς λειτουργίας τῆς ζωῆς μας, τοῦτέστι νὰ μὴ κινῶμεν εἰμὴ τοὺς μῦς, ὧν ἐχομεν ἀνάγκην ; Ἡ μίς Κόλλ ἀφιεροῖ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐν κεφάλαιον τοῦ πονήματός της ἐπιγραφόμενον : *ὁ τρόπος τοῦ ἀναπαύεσθαι*, ἐν ᾧ ἐκθέτει τὴν θεωρίαν τῆς ἀναπαύσεως. Διὰ ν' ἀτοκήσῃ τις τὴν γνώσιν τῆς τέχνης τοῦ ἀναπαύεσθαι, δεῖ νὰ ὑποβληθῇ εἰς εἰδικὴν φυσικὴν ἐκπαίδευσιν, συνισταμένην εἰς σειρὰν ἀσκήσεων ὀρθῶς διατεταγμένων καὶ βαθμιαίων. Ἡ πρώτη ἀσκήσις φυσικῶ τῷ λόγῳ συνίσταται εἰς τὸ νὰ μείνῃ τις ἐξηπλωμέ-

νος χαμκί ἐπὶ τοῦ πατώματος, ἕως ὅτου κατορθώσῃ ὥστε τὸ βάρος ὀλόκληρον τοῦ σώματος νὰ πίπτῃ πρὸς τὰ κάτω. Ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ σῶμα πρέπει ν' ἀνασηκῶνται ἡρέμα ὑπὸ τρίτου τινὸς προσώπου, τὸ ὁποῖον νὰ βεβαιωθῇ ὅτι οἱ μῦς εἶνε ὄντως χαλαροί, καθ' ὅτι ὡς πρὸς τοῦτο οἱ ἀρχαριοὶ ὑπόκεινται εὐκόλως εἰς πλάνην.

Ἡ χαλάρωσις τῶν μυῶν δὲν ἐπιτυγχάνεται τόσον εὐκόλως, ὅσον φαίνεται εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς· διὸ εἶνε ἀπολύτως ἀναγκαῖον νὰ πιστοποιῇ ἄλλος τις τὸ ἀποτέλεσμα τῶν περὶ τοῦτο προσπαθειῶν. Πρέπει δὲ ἢ τοιαύτη ἀσκήσις συχνὰ νὰ ἐπαναλαμβάνεται πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἔξεως τῆς τελείας ἀναπαύσεως. Ἡ ἀσκήσις αὕτη δὲν εἶνε τόσον μονότονος, ὅσον δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ, διότι εἶνε πάντοτε ἐνδιαφέρουσα ἢ συναίσθησις τῆς ἀποκτήσεως τῆς ἰσχύος.

Ἐπίσης ἡ ἀσκήσις αὕτη δὲν εἶνε ἡ πρώτη ἐν τῇ σειρᾷ, ἣν ὀρίζει ἡ ἀγγλίσκος Ἀμερικανὴς· ἀλλὰ δὲν θέλομεν νὰ βαρύνωμεν τοὺς ἀναγνώστους διὰ τῆς ἀναγραφῆς πασῶν τῶν ἄλλως λίαν περιπλόκων ἀσκήσεων δι' ὧν ἐκμανθάνεται ἡ τέχνη τοῦ ἀναπαύεσθαι. Ἄν ἐπὶ τέλους ἡ μεθοδικὴ ἀνάπαυσις ἐπιτυγχάνεται τόσον δυσκόλως, ἴσως εἶνε προτιμότερον ν' ἀκολουθῇ τις τὸ πρῶτον παλαιὸν σύστημα τῆς ἀναπαύσεως, τὸ συνιστάμενον εἰς τὸ ἀκολουθεῖν ἐλευθέρως τὴν φαντασίαν του καὶ λησμονεῖν τὰς καθημερινὰς του ἀσχολίας. X'

Εἰκόνες

ΣΤΕΝΗΜΑΧΟΣ

Ἡ εἰκὼν παριστᾷ τὴν ἑλληνικὴν ταύτην πόλιν τῆς Ἀνατολικῆς Ῥωμυλίας, ἔχουσαν περὶ τὰς 12 χιλιάδας ἑλληνικὸν πλῆθυσμένον καὶ ἀπέχουσαν περὶ τὰς 3 ὥρας τῆς Φιλιππουπόλεως. Κεῖται δὲ ἡ Στενήμαχος εἰς τὰς βορείους ὑπὸ τῆς περικαλλοῦς καὶ πολυῦδρου καὶ καταφύτου Ῥοδόπης, ἐν εὐρείᾳ κοιλάδι, ἣτις ἐκατέρωθεν μὲν καὶ ὀπίσθεν περιβάλλεται ὑπὸ ὑψηλῶν ὄρεων, ἐμπροσθεν δὲ ἔχει ἀμπελόφυτον καὶ κατάφυτον πεδίον. Ποταμὸς εὐρὺς διαρεῖ ταύτην εἰς δύο ἀμφιθεατρικῶς κείμενα μέρη, τὴν ἰδίως Στενήμαχον πρὸς δυσμὰς καὶ τὸν Ἀμπελόφυτον πρὸς ἀνατολάς. Ἐχει δὲ ἡ Στενήμαχος μίαν κεντρικὴν ἑλληνικὴν σχολὴν, παρθενικογυμνασίον καὶ δημοτικὴν σχολὴν, ἐκκλησίαν δὲ ὀκτώ ἑλληνικὰς, ὧν ὠραιότερα ἡ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐν Ἀμπελόφυτῳ. Οἱ κάτοικοι τῆς εἶνε γνωστοὶ εἰς τὸ Πανελλήνιον ἐπὶ φιλοπατρίας, πλείστοι δὲ νέοι ἐκεῖθεν ὑπηρέτησαν κατὰ καιροὺς ὡς ἐθελονταὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ στρατῷ. Οὐχὶ εὐάριθμοι ἐπιστήμονες Στενήμαχίται διακρίνονται πολλοῦ τῆς Τουρκίας καὶ ἐν Ἑλλάδι, τιμῶντες τὴν γενέτειραν πόλιν.

T. Διαμαντόπουλος ἰατρός.

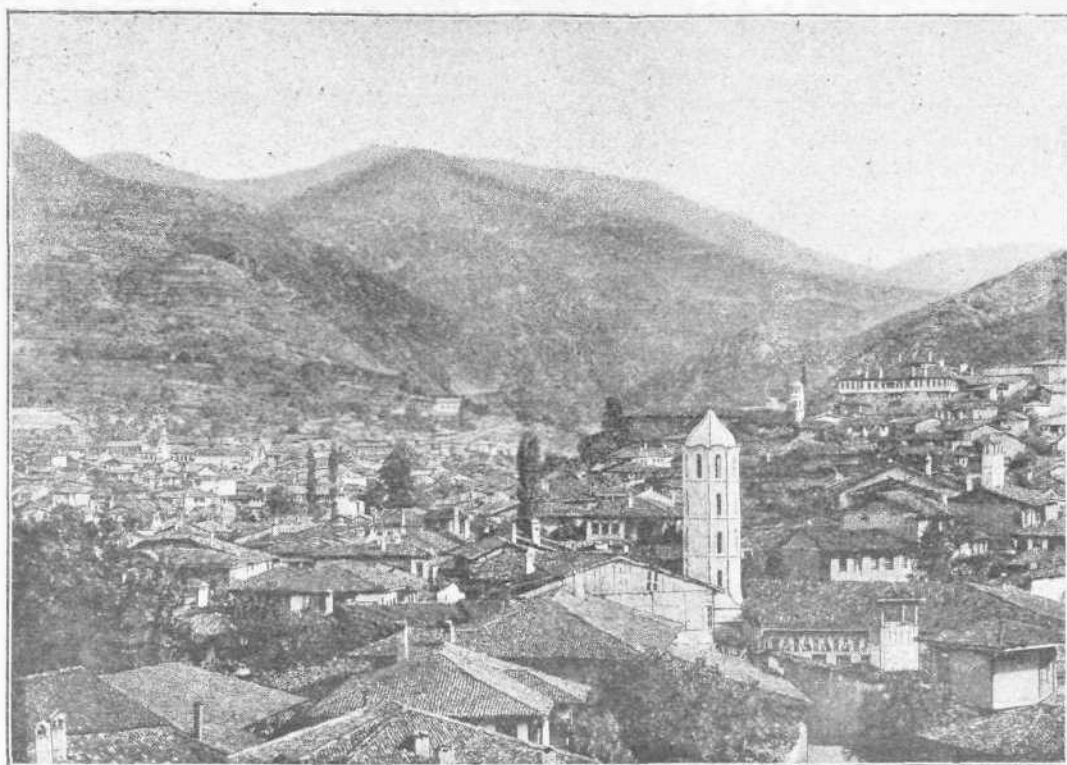
ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

(11 — 17 Σεπτεμβρίου)

Μετεωρολογικὰ Στοιχεῖα Ἀθηνῶν	Ἡ μέρα							Ἐξηγήσεις
	11	12	13	14	15	16	17	
Ἀτμοσφαιρική πίεσις	751,5	751,1	751,2	756,6	755,9	755,3	754,0	Ἡ ἀτμοσφαιρική πίεσις παριστᾷ τὸ ὕψος τῆς ὑδραργυρικής στήλης, τῆς μετρούσης τὸ βάρος τοῦ ἀνωθεν τοῦ βαρομέτρου ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος· ἐκτιμᾶται δὲ εἰς χιλίστα τοῦ μέτρου.
Μέση θερμοκρασία	25,5	24,7	22,7	17,9	16,6	17,3	17,3	Ἡ μέση θερμοκρασία κατὰ τὴν ἑκατοντάβαθμον κλίμακα ἐκτιμωμένη, παριστᾷ τὸν μέσον ὅρον τῶν διαφόρων θερμοκρασιῶν τῆς ἡμέρας.
Μεγίστη θερμοκρασία	30,0	29,5	26,2	22,5	19,9	23,5	22,2	Ἡ μέγιστη θερμοκρασία παριστᾷ τὴν ὑψηλοτέραν κατὰ τὴν διάρκειαν ἐκάστης ἡμέρας θερμοκρασίαν.
Ἐλαχίστη θερμοκρασία	21,0	19,9	19,2	13,3	13,4	11,2	12,4	Ἡ ἐλαχίστη θερμοκρασία παριστᾷ τὴν χαμηλοτέραν κατὰ τὴν διάρκειαν ἐκάστης ἡμέρας θερμοκρασίαν.
Σχετικὴ ὑγρασία	51	62	63	73	59	53	51	Ἡ σχετικὴ ὑγρασία παριστᾷ τὸν λόγον τῆς πραγματικῆς ὑγρασίας τῆς ἀτμοσφαιρῆς πρὸς τὴν μεγίστην δυνατὴν ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας· ἐκτιμᾶται δὲ ἀπὸ τοῦ 0 μέχρι τοῦ 100· τὸ 0 παριστᾷ τὴν τελείαν ξηρασίαν, τὸ δὲ 100 τὴν μεγίστην ὑγρασίαν τῆς ἀτμοσφαιρῆς.
Ἀπόλυτος ὑγρασία	11,94	14,49	11,44	9,35	9,01	8,48	7,98	Ἡ ἀπόλυτος ὑγρασία σημαίνει τὴν ποσότητα τῶν ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ ὑδατῶν ἐκτιμᾶται δὲ ἐκ τῆς πίεσεως, ἣν ἐπιφέρουσιν οὗτοι ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, μεθ' ὧν εὐρίσκονται εἰς ἐπαφὴν, διὰ τοῦ ὕψους ὑδραργυρικής στήλης ἰσορροπούσης τὴν πίεσιν ταύτην.
Βροχὴ	—	—	2,0	—	—	—	—	Ἡ βροχὴ καὶ ἡ χιὼν ἐκτιμῶνται εἰς χιλίστα τοῦ μέτρου καθ' ὕψος ἀνω τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς.
Χιὼν	—	—	—	—	—	—	—	Τὰ νέφη ἐκτιμῶνται ἀπὸ τοῦ 0 ἕως 10· τὸ 0 παριστᾷ τὸν ἐντελῶς ἀνεφελὸν οὐρανόν, τὸ δὲ 10 τὸν τελείως κεκαλυμμένον ὑπὸ νεφῶν.
Χάλαζα	—	—	—	—	—	—	—	Ἡ ἐντάσις τῶν ἀνέμων ἐκτιμᾶται ἀπὸ 0 ἕως 9· τὸ 0 παριστᾷ τὴν νηνεμίαν, τὸ δὲ 9 τὴν θύελλαν.
Νέφη	2	6	6	9	5	4	7	Ἡ κατάστασις τῆς θαλάσσης ἐκτιμᾶται κατὰ τὴν ἑξῆς κλίμακα : 0 = γ α λ η ν ι α ι α, 1 = τ ε τ α ρ α γ μ ε ν η, 2 = κ υ μ α τ ῶ δ η ς, 3 = τ ρ ι κ υ μ ι ῶ δ η ς, 4 = ἄ γ ρ ι α.
Ἄνεμος καὶ ἐντάσις αὐτοῦ	NΔ.6	N.3	BA.5	BA.7	B.4	BA.1	BA.6	
Θάλασσα	2	2	2	3	2	0	4	
Μέσαι θερμοκρασίαι Εὐρώπης	11	12	13	14	15	16	17	
Κέρκυρα	22,5	22,0	17,5	19,0	19,0	18,5	19,5	
Βόλος	25,5	22,5	18,5	17,5	16,5	16,0	17,5	
Πάτρα	25,5	23,0	20,5	20,5	19,0	19,5	20,5	
Τριπόλις	20,0	20,0	16,5	13,0	12,5	12,5	13,0	
Κωνσταντινουπόλις	—	—	—	—	16,5	16,0	15,5	
Ὁδησσός	—	—	05,7	07,9	—	16,1	—	
Βατούμ	15,5	17,7	16,7	13,1	—	14,3	12,2	
Παρίσιοι	13,0	12,6	13,2	14,2	15,6	12,3	19,0	
Ῥώμη	20,5	16,0	18,0	16,5	16,0	18,5	16,0	
Νεάπολις	20,0	—	—	16,5	16,0	17,5	18,5	
Βρονδύσιον	24,0	23,0	18,5	18,0	18,5	19,0	18,0	
Καλιάρη	20,0	19,0	19,0	16,5	18,5	18,5	18,0	
Πάνορμον	22,5	22,0	20,5	—	—	—	19,0	
Μελίτη	25,5	23,0	21,5	22,0	21,5	21,5	21,5	

Παρατηρήσεις. — Ἡ μέση θερμοκρασία τοῦ ἀέρος κατῆλθεν ἐπισηπτικῶς κáτω τῆς κανονικῆς τοῦ τρέχοντος μηνὸς ἐν Ἀθῆναις· ἡ διαφορὰ κατὰ τὰς τελευταίας ἰδίως ἡμέρας τοῦ ἐφθήμερου τούτου ἔφθασεν εἰς 6 καὶ 7 περίπου βαθμοῦς.

ΣΤΕΝΗΜΑΧΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά

Ὁ Ἑδίστων ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ συγγραφέως Λατόπ συγγράφει μυθιστόρημα, τοῦ ὁποίου σκοπὸς εἶνε νὰ ἐξήγηται τὰς ἐφαρμογὰς τοῦ ἡλεκτρισμοῦ ἐν τῇ καθ' ἡμέραν βίῳ. Τὸ βιβλίον ἔργον ἀναφέρεται εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα, καθ' ὃν ὑποτίθεται θριαμβεῶν ἀνὰ τὴν ὀφθίλιον ὁ ἡλεκτρισμός. Τὰς εἰκόνας τοῦ βιβλίου φιλοτεχνεῖ αὐτὸς ὁ μέγας εφευρέτης.

Θεατρικά

Μεθ' ὅλα ταῦτα ἐκ μέρους ὁμηροκόπων καὶ παραγοπέων ἀντιδράσεις καὶ θορυβώδεις διαδηλώσεις, ὁ *Λόγκριν*, τὸ θεατρικὸν ἔργον τοῦ Βίγνερ, παρεστάθη μετὰ πανηγυρικῆς ἐπιτυχίας ἐν τῷ μεγάλῳ μελοδραματικῷ θεάτρῳ τῶν Ηκραισίων.

— Λίξις πρὸς ἀξίαις τοῦ ἐν Βαβυλοῦ θεάτρου τοῦ Βίγνερ κατὰ τὰς εἴκοσι θερινὰς παραστάσεις ἀνῆλθον εἰς 800 χιλ. μαρκῶν, ἤτοι 1,300,000 δραχμῶν περίπου.

Ἐπιδημιολογικά

Εἰς τὰ παντοειδῆ κλύματα μηχανήματα, δι' ὧν ἐπὶ τμηματικῆς ἐπιχειρήσεως διδάσκονται νὰ λαβῇ θήκην ζυχαρωτῶν, ἢ φικλιδίων μύρου, ἢ νὰ ζυγισθῇ, ἢ νὰ φωτογραφηθῇ, προσετέθη ἐσχάτως καὶ κλύμακος φωνογράφου, διὰ τοῦ ὁποίου ἰσχυροὶ καὶ ἀκρόατοι ἀκούουσι τὴν περιουσίαν λόγου διαστήματος ῥητορῶν ῥιπτοῦν ἐντὸς ὁπῆς ἐν κέρμα.

Συγκοινωνία

Ἐπισταύεται μέχρι τοῦδε ὅτι οἱ ταχύτεροι σιδηροδρομοὶ τῆς ὀφθίλιου εἶνε οἱ ἀγγλικοὶ, καὶ ἀληθῶς τὸ ἐκ Λονδίνου εἰς Σικωτίαν ἀπερχόμενον ταχυδρομικὸν τραῖνον διανύει καθ' ὄραν 51,6 ἀγγλικά μίλια κατὰ μέσον ὄρον. Ἀλλὰ τούτου ταχύτερον εἶνε

τὸ μετὰξὺ Νέξε Ἰσοκῆς καὶ Βασιγκιῶν, τοῦ ὁποίου ἡ μέση ταχύτης εἶνε 52,8 μίλια ἀγγλικά, ἡ δὲ μαγιστή κατὰ τινὰ τμήματα 74 μίλια.

Παντοῖα

Ἐν τῇ νησίδι Ἐλγολάνδη θὰ ἰδρῶσθῃ μέγα καταστήμα θαλασσίων λουτρῶν τοῦ, ὁποίου ἡ δαπάνη θ' ἀνέλθῃ εἰς 800 χιλιάδας δραχμῶν.

— Κατὰ τὰ ἐτῆ 1886 καὶ 1887 ἐν ταῖς Βρετανικαῖς Ἰνδίας 24,841 ἄνθρωποι ἐγένοντο θύματα τῶν ἀγρίων θηρίων. Ἐκ τούτων 22,134 ἐδήχθησαν ὑπὸ ὄρων, 928 ἐσπαρτήθησαν ὑπὸ τίγρων, 222 ὑπὸ λύκων, 194 ὑπὸ λεοπαρδῶν, 113 ὑπὸ ἄρκτων, 57 ὑπὸ ἐλεφάντων, 24 ὑπὸ κυνῶν, καὶ οἱ λοιποὶ ὑπὸ κροκοδείλων, σκορπίων κλπ.

— Ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ Στάνλεϋ Τζῶν Μπόυλ ἐξεδόθη βιογραφία τοῦ φιλέλληνος στρατηγοῦ Τσιώρτε.

— Γερμανικῆς τῆς ἐφημερίδος ἀναφέρει ἄμεσον παρατήρησιν περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς χαλᾶζης.

Ὁ ἐπιστήμων Τσοῦττς, εὐρισκόμενος ἐν καιρῷ κατακλιθεὶς εἰς αἰκίαν τοῦ ὁποίου τὰ παράθυρα ἔδιδον πρὸς ἀνατολὰς, παρατήρησεν ὅτι ἡ βροχὴ, ἥτις κατέρρεεν ἐκ τινος στήγης, ἀναριπτομένη ὑπὸ ψυχροτάτης πνοῆς ἀνέμου, ἐπανεπίπτε κατὰ γωνίαν σταγόναις. Ἀφ' ἧς ἐπενευσ νότιος ἀνεμὸς καὶ αἱ πίπτουσαι ψεκίδες μετατρέπησαν εἰς σφαιροῖδα πάχους. Ὅταν δὲ ὁ νότος ἐπαυσε καὶ ἡ μεταμόρφωσις αὐτῆ ἐπαυσε, ἐπαναληφθεῖσα ὅταν ἐφύσησεν ἐκ νέου ὁ νότιος ἀνεμὸς. Ὁ Τσοῦττς παρατήρησε τὸ φαινόμενον τούτου τρίς ἢ τετράκις ἐντὸς 10 λεπτῶν.

— Τὰ γενόμενα ἐν Τεξᾷς περὶ ἄμακτα πρὸς παραγωγήν παρρητῆς βροχῆς ἀγγέλλεται ὅτι ἐπέτυχον.

— Φυσιοδίφης παρατηρῶν ἐπὶ τὴν ἀνάγκην ἡμέρας φοιτᾶν στρωθίον, περιέγρυσαν νεοστούς, ὑπελόγησαν ὅτι ἐντὸς ἐνός μηνὸς οἱ γονεῖς ἔφερον πρὸς τὰ μικρὰ τῶν 7,500 κερπῶν.